

878.04

02998

จ.2

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย

(Internal Quality Control of Private Universities in Thailand)

71 ส.ค. 2543

แผนกวิชาการอุดมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พ.ศ. 2539

67421

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปฏิบัติการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย โดยศึกษาระดับปฏิบัติและวิธีการในการปฏิบัติงาน 5 ด้านคือ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหาร และอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเอกชน 14 แห่ง จำนวน 359 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติในการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายใน 5 ด้าน รวมข้อคำถามจำนวน 38 ข้อ ข้อมูลที่ได้รับ นำมาวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย วิเคราะห์ความแปรปรวนและ ค่า t โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC (The Statistic Package for the Social Sciences) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. การบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชน โดยรวมทุกด้าน 5 ด้าน มหาวิทยาลัยปฏิบัติในระดับปานกลางคือมีแผนงานและปฏิบัติเป็นครั้งคราว ส่วนในแต่ละวิธีมหาวิทยาลัยปฏิบัติในระดับมากคือมีแผนงานและปฏิบัติค่อนข้างประจำ 13 วิธี และปฏิบัติในระดับปานกลางคือมีแผนงานและปฏิบัติเป็นครั้งคราว 25 วิธี

2. การบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในของแต่ละด้าน ทุกด้าน มหาวิทยาลัยปฏิบัติในระดับปานกลางคือมีแผนงานและปฏิบัติเป็นครั้งคราว

3. มหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งมีระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในในแต่ละด้านแตกต่างกัน ในกรณีที่มีความแตกต่างกัน เมื่อนำมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

Research Title : Internal Quality Control of Private Universities in Thailand

Abstract

The purpose of this study was to investigate the operations of the internal quality control of private universities in Thailand. The operations were the levels of practices and methods of internal quality control in five areas : curriculum and instruction, teachers, library, students, and university environment and facilities. A sample of three hundred and fifty-nine administrators and teachers were selected from fourteen private universities. The instrument used in this study was a questionnaire consisting of thirty-eight questions, each pertaining to a method of internal quality control. Data was analyzed by arithmetic means ($\bar{X}$), analysis of variance (ANOVAs), and t- test statistics using the Statistic Package for the Social Sciences (SPSS/PC). Results of the computations revealed that :

1. The total score showed that the internal quality control operations of private universities in the five areas stated above were at the moderate level. This suggests that the universities had planned and practiced only occasionally. However, the level of practices in thirteen methods was at the high level which means the universities had planned these well and practiced often. The level of practices in the remaining twenty-five methods was at the moderate level.
2. The internal quality control operations in each area were also at the moderate level.
3. There were differences among private universities in managing the operations of the internal quality control in each area. When the means were compared in pairs, there were significant differences at 0.01 and 0.05 confidence level.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่องการควบคุมคุณภาพในของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยครั้งนี้ ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุน รศ. ดร.ทรงศักดิ์ ศรีกาพลินธุ์ และทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย อธิการบดี ผู้บริหาร และอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการให้ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอพระคุณและรู้สึกรำลึกซึ่งในความกรุณาของท่าน

ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนิสิตแผนกวิชาการอุดมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นอย่างดี

ดร. อัจฉรา วัฒนาณรงค์

ผู้วิจัย

กรกฎาคม 2539

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1. บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
สมมุติฐานของการวิจัย	3
ข้อตกลงเบื้องต้น	3
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความหมายของคุณภาพ	6
การจัดการศึกษาเพื่อคุณภาพและความเป็นเลิศ	7
การควบคุมคุณภาพการศึกษา	8
การรับรองมาตรฐานการศึกษา	9
การกำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	11
3. วิธีดำเนินการวิจัย	18
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	18
การเก็บรวบรวมข้อมูล	19
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	19

	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	21
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	21
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	22
5. สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	41
จุดมุ่งหมายและการดำเนินงานการวิจัย	41
ผลการวิจัย	41
การอภิปรายผล	42
ข้อเสนอแนะ	55
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	59
ภาคผนวก ก หนังสืออนุญาตให้เก็บข้อมูล	60
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	63
ภาคผนวก ค การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	68

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากมหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่ง	21
2. ค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปฏิบัติในการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชน โดยรวมทุกด้านและแต่ละวิธี	22
3. ค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปฏิบัติในการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละด้าน	26
4. ความแตกต่างของระดับปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งในการควบคุมคุณภาพภายในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	27
5. ความแตกต่างของระดับปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งในการควบคุมคุณภาพภายในด้านอาจารย์	29
6. ความแตกต่างของระดับปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งในการควบคุมคุณภาพภายในด้านห้องสมุด	32
7. ความแตกต่างของระดับปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งในการควบคุมคุณภาพภายในด้านนักศึกษา	35
8. ความแตกต่างของระดับปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งในการควบคุมคุณภาพภายในด้านสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก	37

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ส่งผลให้ความต้องการกำลังคนด้านต่าง ๆ ในสังคมเพิ่มสูงขึ้น รัฐบาลไม่สามารถดำเนินการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อผลิตกำลังคนตามความต้องการดังกล่าวได้เพียงพอและทันเวลา สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจึงได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน พ.ศ. 2512 ดำเนินการจัดการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานเป็นส่วนใหญ่ เช่น บริหารธุรกิจ บัญชี และเทคโนโลยี ในระดับที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรี และทบวงมหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการดูแลการดำเนินการและกำกับการศึกษา กิจการของวิทยาลัยเอกชนได้มีการขยายตัวมากขึ้นเป็นลำดับ ในปี พ.ศ. 2522 ทบวงมหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัติเดิมและประกาศใช้พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522 วิทยาลัยเอกชนทั้งหมดที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งไว้เดิมจึงมีชื่อรวมว่า “สถาบันอุดมศึกษาเอกชน” ซึ่งอาจจะเปลี่ยนประเภทเป็นมหาวิทยาลัย วิทยาลัยและสถาบัน เพื่อแสดงให้เห็นถึงขอบข่ายของภารกิจและการขยายตัวของสถาบัน (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2530 : คำนำ) ต่อมาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้มีการพัฒนาและเพิ่มจำนวนขึ้นจนกระทั่งปัจจุบันมีวิทยาลัยเอกชนจำนวน 16 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 15 แห่ง (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2538 : 10) ซึ่งในส่วนของมหาวิทยาลัยเอกชนได้มีการดำเนินการจัดการศึกษาถึงระดับบัณฑิตศึกษา

การเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการจัดการศึกษานั้น สถาบันอุดมศึกษาเอกชนต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานและกรอบบางประการที่รัฐบาลกำหนดไว้ โดยทบวงมหาวิทยาลัยทำหน้าที่กำกับดูแลในการอนุญาตให้เปิดดำเนินการและการรับรองมาตรฐานการศึกษาในสาขาวิชาที่ได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการเพื่อเป็นการประกันต่อสังคมและรักษามาตรฐานการศึกษาให้เท่าเทียมกับการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2536 : 1) . อย่างไรก็ตามแม้ทบวงมหาวิทยาลัยทำหน้าที่ควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชนก็ได้มีการบริหารจัดการเพื่อควบคุมคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของตนให้เป็นที่ยอมรับในเรื่องความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellence) ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาและเพื่อให้ตรงกับความต้องการที่กำหนด (Fit for their Purposes) ซึ่งเป็นความหมายของการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ (Sallis. 1993 : 23)

การควบคุมคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ได้มาตรฐานมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของทบวงมหาวิทยาลัย และการยอมรับจากสังคม โดยเฉพาะปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคสมัยของการแข่งขันกันเรื่องคุณภาพนั้นเป็นภาระงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการอย่างดี วิธีการต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การได้รับมาตรฐานจากเกณฑ์ภายนอกนั้นจำเป็นต้องมีกระบวนการบริหารจัดการควบคุมคุณภาพภายในเสียก่อน

และในการดำเนินการควบคุมคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนย่อมต้องมีความแตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งมีระเบียบกฎเกณฑ์ และข้อบังคับต่าง ๆ เป็นแนวปฏิบัติ และความแตกต่างกันในกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐนั้นมีไม่มากนัก แต่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความแตกต่างในระบบการจัดหาและระบบการบริหาร รวมทั้งปัจจัยในการจัดการศึกษา สภาพการบริหารและการจัดการเพื่อการควบคุมคุณภาพทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นจะขึ้นอยู่กับผู้บริหารของสถาบันเป็นสำคัญ ตั้งแต่เรื่องการวางนโยบาย ความเป็นอิสระในการจัดการสถาบันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ การใช้ทรัพยากรของตน การเปิดโปรแกรม การจัดกิจกรรม การบริการนักศึกษา การจัดระบบของใจอาจารย์ ทางเลือกที่จะบริหารงาน ตลอดจนขีดความสามารถที่จะบริหารและดำเนินงานขององค์กร (ปฐม มณีโรจน์. 2532 : 59 - 60)

การบริหารจัดการงานวิชาการเพื่อการควบคุมคุณภาพภายในจึงเป็นที่มาของการศึกษาว่า มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยโดยภาพรวมและแต่ละแห่งมีการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับใดและวิธีการอย่างไรเพื่อให้ได้มาตรฐานตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดและเพื่อบรรลุเป้าหมายแห่งความเป็นเลิศทางวิชาการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาการปฏิบัติการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยโดยศึกษาระดับปฏิบัติและวิธีการในการปฏิบัติงานวิชาการ 5 ด้าน ต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
2. ด้านอาจารย์
3. ด้านห้องสมุด
4. ด้านนักศึกษา
5. ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบระดับปฏิบัติและวิธีการในการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการควบคุมคุณภาพการศึกษาโดยรวม โดยผลที่จะได้จากการศึกษา จะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการยอมรับคุณภาพการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านอกจากการควบคุมคุณภาพจากทบวงมหาวิทยาลัยแล้ว มหาวิทยาลัยเอกชน ยังมีการดำเนินงานเพื่อควบคุมคุณภาพภายในอีกด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนจำนวน 14 แห่งในประเทศไทยซึ่งจัดตั้งขึ้นอย่างถูกต้องตามกฎหมายและจัดดำเนินการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป รวมทั้งมีผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว โดยทำการศึกษาถึงระดับปฏิบัติและวิธีการในการควบคุมคุณภาพภายในจากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งครอบคลุมด้านที่ต้องการศึกษาดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
2. ด้านอาจารย์
3. ด้านห้องสมุด
4. ด้านนักศึกษา
5. ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณภาพ หมายถึง ความเป็นเลิศ (Excellence) และตรงตามความต้องการที่กำหนด (Fit for their Purposes) ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของทบวงมหาวิทยาลัย และการยอมรับจากสังคม

2. การควบคุมคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมการบริหารจัดการเพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพเป็นที่ยอมรับจากทบวงมหาวิทยาลัย ในการวิจัยครั้งนี้ การควบคุมคุณภาพภายใน หมายถึงการควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาในด้านต่อไปนี้

2.1 หลักสูตร และการเรียนการสอน หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับหลักสูตร ระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ รวมถึงวิธีการจัดดำเนินการเรียนการสอน, การพัฒนาหลักสูตร และการวัดและประเมินผลการศึกษา

2.2 อาจารย์ หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับอาจารย์ ทั้งอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ ในเรื่องการจัดเลือกอาจารย์ การพัฒนาอาจารย์ และการรักษาอาจารย์

2.3 ห้องสมุด หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัด/ดูแลห้องสมุด เช่น การจัดสถานที่ที่เหมาะสม จำนวนหนังสือ วารสาร ตำรา สิ่งพิมพ์อื่น ๆ และเทคโนโลยีในการสืบค้น รวมทั้งการบริการ

2.4 นักศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับการรับนักศึกษา การกวดขันเอาใจใส่ การพัฒนาคุณสมบัติของนักศึกษา ทั้งด้านความประพฤติ และการเรียน

2.5 สภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึงการบริหารจัดการ ในการจัดและรักษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ อาคาร ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ รวมทั้งอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อบรรยากาศทางวิชาการ

3. มหาวิทยาลัยเอกชน หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ดำเนินงานการบริหารจัดการศึกษา โดยเอกชนภายใต้การควบคุมดูแลคุณภาพจากทบวงมหาวิทยาลัย ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะสถาบัน อุดมศึกษาเอกชนที่มีฐานะเป็น “มหาวิทยาลัย” และมีผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วเท่านั้น

4. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบต่องาน บริหารงานวิชาการในระดับต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดี รองคณบดี และหัวหน้าภาควิชา

5. อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนในมหาวิทยาลัยเอกชน ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ได้ รับมอบหมาย ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง อาจารย์ประจำ และอาจารย์พิเศษ

6. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการและมี ประสบการณ์การทำงานในมหาวิทยาลัยเอกชนไม่ต่ำกว่า 5 ปี

สมมุติฐานของการวิจัย

1. มหาวิทยาลัยเอกชนมีระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในด้าน หลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมและ สิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมทุกด้านและแต่ละวิธีการอยู่ในระดับมาก

2. มหาวิทยาลัยเอกชนมีระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายใน ด้าน หลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ละด้านในระดับมาก

3. มหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งมีระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายใน ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพ แวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อถามผู้บริหารและอาจารย์ ของมหาวิทยาลัยเอกชนซึ่งตอบตามความเป็นจริงตามข้อคำถามที่ผ่านการพิจารณาด้านความเที่ยงตรง (Validily) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

2. การวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัย เท่านั้น

3. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดการให้คะแนนเพื่อการคำนวณระดับปฏิบัติใน การบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายใน ดังนี้

มีแผนงานและปฏิบัติเป็นประจำ	คะแนนเท่ากับ	4
มีแผนงานและปฏิบัติค่อนข้างประจำ	คะแนนเท่ากับ	3
มีแผนงานและปฏิบัติเป็นครั้งคราว	คะแนนเท่ากับ	2

มีแผนงานและปฏิบัติเมื่อจำเป็นหรือไม่มีการปฏิบัติ	คะแนนเท่ากับ	1
ไม่มีแผนงานและไม่มีการปฏิบัติ	คะแนนเท่ากับ	0
4. การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามใช้การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา เรื่อง การควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า จากเอกสาร วารสาร ตำรา งานวิจัย และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับหัวข้อที่ศึกษาค้างต่อไปนี้

1. ความหมายของคุณภาพ
2. การจัดการศึกษาเพื่อคุณภาพและความเป็นเลิศ
3. การควบคุมคุณภาพการศึกษา
4. การรับรองมาตรฐานการศึกษา
5. การกำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

✓ ความหมายของคุณภาพ

คำว่า “คุณภาพ” ตรงกับคำภาษาอังกฤษ “quality” ซึ่งใน Webster’s Dictionary ได้ให้นิยามไว้ว่า คุณภาพ (Quality) เป็นระดับของความดีเลิศ (The degree of excellence which a thing possess)

Richard I. Miller ศึกษาความหมายของคุณภาพ (Quality) และพบว่าคุณภาพเป็นคำที่มีต้นกำเนิดจากกระบวนการผลิตในอุตสาหกรรม ดังนั้น คุณภาพ จึงมีความหมายที่ค่อนข้างหลากหลายจากการมองในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นเลิศ (Excellence) เป็นความหมายที่ไม่อาจนิยามได้ชัดเจน กล่าวได้เพียงว่ารู้ว่าเป็นเลิศ เมื่อประจักษ์ด้วยตนเองจากความรู้ และประสบการณ์ของตน
2. ความทนทานของผลิตภัณฑ์ (Product - Based) คุณภาพของผลิตภัณฑ์ขึ้นอยู่กับคงสภาพหรือระยะเวลาในการใช้งาน
3. การสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ (User - Based) คุณภาพของผลิตภัณฑ์ หรือการบริการที่มีคุณภาพต้องสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ หรือเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้
4. คุณค่าเหมาะสมกับราคา (Value - Based) คุณภาพของผลิตภัณฑ์ หรือการบริการที่มีคุณภาพ นอกจากสามารถตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้ใช้แล้วยังต้องอยู่ในระดับราคาที่เหมาะสม ราคาเป็นธรรม
5. การสร้างได้ตามที่ต้องการ (Manufacturing - Based) คุณภาพของผลิตภัณฑ์นั้นต้องมีกระบวนการผลิตที่ดีซึ่งสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ได้ตามที่กำหนด (Miller. 1995 : 2 - 3)

Diana Green อธิบายความหมายของคุณภาพ (Quality) ว่า คุณภาพสัมพันธ์กับสิ่งต่อไปนี้

1. ผลิตภัณฑ์หรือการบริการที่มีลักษณะเด่นอย่างเห็นความแตกต่างหรือมีลักษณะพิเศษ
2. ผลิตภัณฑ์หรือการบริการนั้นมีลักษณะ หรือเป็นไปตามที่กำหนด/มีมาตรฐาน

3. ผลผลิตนั้นมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายของสถาบันผู้ผลิต
4. ผลผลิตนั้นบรรลุตามความต้องการของลูกค้า/ผู้ใช้ (Green. 1994)

Edward Sallis อธิบายความหมายของคุณภาพ (Quality) ว่าคุณภาพไม่ใช่เป็นเพียงผลิตภัณฑ์หรือการบริการที่ดี แต่คุณภาพต้องตรงตามความต้องการที่กำหนด (Fit for their Purposes) หรือ ตรงตามความต้องการ (Quality is meeting needs or being fit for purpose) หรืออาจกล่าวได้ว่าคุณภาพ มี 2 ลักษณะ คือ 1) ตรงตามแบบที่ระบุ และ 2) ตรงตามความต้องการของลูกค้า/ผู้ใช้ (Sallis. 1993 : 23 - 24) ส่วน Pat Cryer ให้ความหมายของคุณภาพในทางการศึกษาว่าคุณภาพ คือผลรวมของคุณลักษณะและคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ ซึ่งหมายถึงบัณฑิต ผลงานวิจัย และการบริการวิชาการที่ตอบสนองต่อความต้องการที่กำหนด (Cryer. 1993 : 127)

จากการนิยามความหมายของคุณภาพของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่านดังกล่าว สรุปได้ว่าคุณภาพของการศึกษาหมายถึง ผลสำเร็จที่สถาบันอุดมศึกษาได้จัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เอื้อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในเป้าหมายของการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้วยมาตรฐานการศึกษาที่เหมาะสมรวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรมและตรงตามความต้องการของสังคม

✓ การจัดการศึกษาเพื่อคุณภาพและความเป็นเลิศ

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่สร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการผลิตบัณฑิต วิจัยค้นคว้า บริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลผลิตของสถาบันอุดมศึกษา คือบัณฑิต ผลงานวิจัย และการบริการวิชาการ ซึ่งผลผลิตดังกล่าวจะมีคุณภาพได้มาตรฐานหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาที่สถาบันนั้น ๆ ตระหนักถึงความสำคัญขององค์ประกอบของความเป็นเลิศทางการศึกษาหรือความเป็นเลิศทางวิชาการ และการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการในการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการควบคุมคุณภาพในการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถาบัน และมีมาตรฐานตามที่กำหนดมาน้อยเพียงใด

การจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพ (Quality) และมีความเป็นเลิศ (Excellence) นั้น ต้องมีองค์ประกอบหลายอย่าง ดังที่ บุญรอด วุฒิสาสตร์กุล ได้ศึกษาและจัดอันดับขององค์ประกอบที่สำคัญของความเป็นเลิศทางการศึกษาไว้ 5 อันดับดังนี้

1. คุณภาพของอาจารย์หรือผู้สอน หมายถึง การมีจำนวนอาจารย์ประจำในคณะหรือภาควิชาที่สามารถสอนในชั้นปีสูง ๆ หรือวิชาเอกได้ การมีจำนวนอาจารย์ประจำในคณะหรือภาควิชาที่มีวุฒิสูง การพัฒนาอาจารย์ในรูปแบบต่าง ๆ และการสร้างผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำ
2. หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน หมายถึง เนื้อหาของหลักสูตรต้องมีความลึกซึ้งทางวิชาการ และตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรและประสบการณ์ในวิชาชีพที่เพียงพอ รวมทั้งมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอ
3. ห้องสมุดหรือศูนย์การค้นคว้า หมายถึง การมีจำนวนหนังสือ วารสาร หนังสืออ้างอิง และเอกสารอื่น ๆ เพียงพอและทันสมัย มีการให้บริการต่าง ๆ เอื้อต่อการค้นคว้าการวิจัยของคณาจารย์และ

นักศึกษา มีงบประมาณที่เพียงพอในการจัดซื้อหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตามความต้องการของคณะหรือภาควิชา

4. คุณภาพของนักศึกษา หมายถึง การจัดจำนวนนักศึกษาให้พอเหมาะกับลักษณะวิชาที่เรียน การเอาใจใส่ในการเรียนของนักศึกษา ความสนใจในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการกวดขันด้านกิริยามารยาทของนักศึกษา

5. การวิจัยและการสร้างผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ หมายถึง การให้อาจารย์เข้าร่วมสัมมนา ฝึกอบรมเพื่อกระตุ้นให้ทำวิจัย มีการจัดงบประมาณสนับสนุนการวิจัย มีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัย และสร้างผลงานทางวิชาการ และปริมาณงานประจำที่ได้รับมอบหมายเอื้อต่อการทำวิจัย หรือผลิตผลงานทางวิชาการ (บุญรอด วุฒิสาสตร์กุล, 1994 : 41 - 42)

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบดังกล่าวรวมทั้งการดำเนินงานบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักและสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาในการสร้างคุณภาพการศึกษา และชื่อเสียงของสถาบันต้องประกอบด้วย บุคคลากร หลักสูตร เครื่องมืออุปกรณ์และสิ่งสนับสนุนทางวิชาการ คุณภาพการเรียนการสอน ผลงานทางวิชาการ ตลอดจนความรู้ความสามารถ ความเหมาะสมทางบุคลิกภาพและจริยธรรม คุณธรรมของนิสิตนักศึกษาเป็นสำคัญ

การควบคุมคุณภาพการศึกษา

คุณภาพทางวิชาการหรือคุณภาพการศึกษา ในมหาวิทยาลัยเป็นผลรวมที่เกิดจากปัจจัยดังต่อไปนี้ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2537 : 42)

1. ปณิธาน เป้าหมาย และภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย โดยวัดได้จากคุณภาพของสิ่งต่อไปนี้
  - หลักสูตรและการเรียนการสอน
  - การวิจัย
  - การบริการทางวิชาการ
  - การทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
2. ทรัพยากรและวิธีการดำเนินการตามปณิธาน วัตถุประสงค์ และภารกิจของมหาวิทยาลัยซึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพของ
  - ทรัพยากรมนุษย์ คือ ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัย
  - ทรัพยากรการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคาร และสถานที่
  - การสนับสนุนงานวิชาการ
  - การบริหารทรัพยากร

ดังนั้นในการควบคุมคุณภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัยจึงต้องพิจารณาหลักการของคุณภาพทางวิชาการดังกล่าว เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการดำเนินการเพื่อการควบคุมคุณภาพ ซึ่ง Pat Cryer ได้อธิบายความหมายและความสำคัญของการควบคุมคุณภาพ (Quality control) ไว้ดังต่อไปนี้

1. การควบคุมคุณภาพเป็นวิธีการหรือกิจกรรมที่ใช้ในการดำเนินงานการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพตามที่ต้องการ

2. การควบคุมคุณภาพเป็นกระบวนการจัดการภายในสถาบันอุดมศึกษาในเรื่องของขั้นตอนความเป็นมาตรฐาน และการจัดองค์กรซึ่งสามารถพิสูจน์ให้เห็นได้ว่าการสอน และการประเมินผลได้มีการดำเนินการในลักษณะที่เป็นที่น่าพึงพอใจ การควบคุมคุณภาพอาจรวมถึงระบบการตรวจสอบจากภายนอก และประเมินการตรวจสอบ รวมทั้งความรับผิดชอบของสถาบันเอง

3. การควบคุมคุณภาพในด้านการตรวจสอบคุณภาพของการสอน สามารถนำไปใช้เพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงาน (Cryer. 1993 : 127)

การควบคุมคุณภาพตามความหมายและความสำคัญดังกล่าว ได้รับอิทธิพลแนวคิดการควบคุมคุณภาพผลผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมแต่ผลผลิตของการศึกษาคือ บัณฑิต งานวิจัย และการบริการทางวิชาการแก่สังคม การหาวิธีการในการควบคุมคุณภาพการศึกษาเป็นความจำเป็นและต้องสนับสนุน แต่ควรใช้รูปแบบของวิธีการและแนวคิดเพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของระบบการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งและแต่ละระดับของการศึกษา (Powar. 1994 : 469 - 470)

✓ การรับรองมาตรฐานการศึกษา

ในการจัดการศึกษานั้น “คุณภาพ” มีความสำคัญกว่า “ปริมาณ” การผลิตบัณฑิตที่ด้อยคุณภาพนั้น จะทำให้เกิดความเสียหายให้กับสังคมได้ มหาวิทยาลัยจึงต้องดำเนินการกิจ โดยรักษาคุณภาพและมาตรฐานอย่างมาก จะต้องมีการติดตามประเมินผล มีระบบตรวจสอบรับรองภายใน (Internal Accreditation) และระบบการตรวจสอบรับรองจากภายนอก (External Accreditation) เช่นจากสมาคมวิชาการวิชาชีพต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ (สุรศักดิ์ บำรุงวงศ์. 2536 : 38 - 39)

✓ องค์ประกอบสำคัญของมาตรฐานการศึกษา

องค์ประกอบสำคัญของมาตรฐานการศึกษานั้นนอกจากการเน้นคุณภาพของคณาจารย์เป็นสำคัญและเกือบจะเป็นปัจจัยเดียวตั้งแต่ระยะเริ่มแรกของการพัฒนาระบบ และสถาบันอุดมศึกษา จนถึงกับมีคำกล่าวที่ว่า “คณาจารย์ที่เก่งกล้าสามารถ คือจุดเริ่มต้นของพัฒนาการของมหาวิทยาลัย” (Great teachers are the beginning of university development) ก็ตาม ในปัจจุบันก็ได้มีการพิจารณาองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ให้คณาจารย์ปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมายของการศึกษาด้วย

นักศึกษาที่เป็นปัจจัยสำคัญด้านมาตรฐานการศึกษาเช่นกัน ปัจจุบันจึงมีการคัดเลือกนิสิต นักศึกษาอย่างเข้มงวด มหาวิทยาลัยที่มีนักศึกษาที่ดีเพราะผู้เรียนดีจะสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยดังกล่าว เมื่อมหาวิทยาลัยคัดเลือกผู้เรียนดีเข้าไปศึกษา คุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษาก็ดีตามไปด้วย ดังนั้นเกณฑ์มาตรฐานหรือองค์ประกอบสำคัญของมาตรฐานการศึกษาก็คือ คุณภาพของอาจารย์และนักศึกษา อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบของมาตรฐานการศึกษานอกจากเกี่ยวกับคุณภาพของคนแล้วยัง

เกี่ยวกับคุณภาพของสิ่งของ และระบบการจัดการด้วย ดังจะเห็นได้จากหัวข้อในการประเมินมาตรฐาน สถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยซึ่งครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยนั้น ๆ มีภารกิจอะไรบ้าง เป็นการประเมินทางด้านปรัชญาหรืออุดมการณ์ และหน้าที่ของสถาบัน

2. มหาวิทยาลัยนั้น ๆ มีทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการกิจกรรมตามปรัชญาของมหาวิทยาลัย ที่ระบุไว้ในข้อ 1 หรือไม่ เพียงใด เป็นการประเมิน ด้านคุณวุฒิ ประสบการณ์ และผลงานของคณาจารย์ ทรัพยากรทางการเงิน อุปกรณ์ อาคารสถานที่ ห้องสมุด และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ตามสภาพความจำเป็นของการให้การศึกษา ในสาขาวิชาการและวิชาชีพนั้น ๆ

3. หลักสูตรการศึกษา มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันเพียงใด เป็นการประเมินหลักสูตรและประสิทธิภาพของการสอน

4. ระบบบริหารและบริการด้านต่าง ๆ มีประสิทธิภาพเพียงพอและเหมาะสม สำหรับการดำเนินการเพียงใด เป็นการประเมินระบบการจัดการในแต่ละรูปแบบและโครงสร้างของระบบบริหาร ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการของบุคคลากรหลักกลุ่มต่าง ๆ เช่น คณาจารย์และ นักศึกษารวมทั้งระบบการบริหารงานบุคคล

5. กิจกรรมนักศึกษา และการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย สัมพันธ์กับปรัชญา และภารกิจของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ หรือไม่ เพียงใด เป็นการประเมินกิจกรรมเสริมหลักสูตร บริการทางด้านแนะแนว หอพัก สวัสดิการอื่น ๆ รวมทั้งวินัยนักศึกษาด้วย

6. สัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักศึกษาและของสถาบัน เป็นที่น่าพอใจหรือไม่ เพียงใด เป็นการประเมินผลงานทางการศึกษาของนักศึกษาและการวิจัยค้นคว้าของสถาบัน(วิจิตร ศรีสอ้าน. 2518 : 72 -73) ✓

ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา

ในอดีต มหาวิทยาลัยมีจำนวนน้อย จึงสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาเองได้และเป็นที่ยอมรับทั่วไป แต่ต่อมาเมื่อมีมหาวิทยาลัยจำนวนมากขึ้น จำนวนนิสิตนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น มีการย้ายโอนนิสิตนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยทั้งภายในประเทศเดียวกันและระหว่างประเทศ เกิดมีการเปรียบเทียบมาตรฐานการศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษาด้วยกันเอง และระหว่างหน่วยงานที่รับบัณฑิตไปใช้ทำให้เกิดความสับสนในความแตกต่าง ด้านมาตรฐานการศึกษา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษากลางขึ้น ทั้งในระดับชาติของแต่ละประเทศและในระดับนานาชาติ หรือระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อ การทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา หน่วยมาตรฐานการศึกษาดังกล่าว เช่น หน่วยรับรองวิทยฐานะสถาบัน หน่วยรับรองมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาและหน่วยประเมินค่าคุณวุฒิ

องค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างมาตรฐานการศึกษานั้น วิจิตร ศรีสอ้าน ได้ให้เกณฑ์มาตรฐานที่รับรองวิทยฐานะของสถาบันอุดมศึกษาไว้ว่าต้องประกอบด้วยสิ่งเหล่านี้ คือ

1. ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของสถาบัน
  2. องค์กรการบริหารซึ่งครอบคลุมถึงสถาบันการจัดระบบบริหารบุคลากรและบริหารด้านต่างๆ
  3. หลักสูตรการศึกษา รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายของสถาบัน การรับนักศึกษา ปริมาณนักศึกษา ลักษณะของหลักสูตรและประสิทธิภาพของการสอน
  4. ทรัพยากรและการเงิน รวมถึงระบบการจัดด้านการเงิน งบประมาณค่าใช้จ่าย รายได้ และการระดมทรัพยากรในอนาคต เพื่อจะประเมินความมั่นคงพอด้านการเงินและทรัพย์สินอันเป็นส่วนสำคัญ
  5. คณาจารย์ พิจารณาในแง่วุฒิ ประสบการณ์ เงินเดือนค่าจ้างอัตราชั่วโมงการทำงาน สวัสดิการและสภาพการทำงานด้านอื่น ๆ เพื่อประเมินคุณภาพของอาจารย์
  6. ห้องสมุดและบริการด้านโสตทัศนูปกรณ์ พิจารณาในแง่ของบริการและการใช้แหล่งวิทยาการเหล่านี้ ในการจัดการศึกษาของสถาบัน
  7. บริการนักศึกษาทางด้านแนะแนว ปฐมนิเทศ การหางาน ทุนการศึกษา หอพักและกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ
  8. อาคารสถานที่ พิจารณาในแง่ความปลอดภัย การใช้และการบำรุงรักษา
  9. ในกรณีที่มีการสอนระดับบัณฑิตศึกษา มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน ประเมินบัณฑิตวิทยาลัย โดยเฉพาะทางด้านคณาจารย์ นักศึกษา หลักสูตรการสอน และบริการวิชาการที่จำเป็นสำหรับการศึกษาระดับนี้
  10. กิจกรรมการวิจัย
  11. โครงการพัฒนาสถาบันระยะยาว (วิจิตร ศรีสอาน. 2518 : 73 - 74)
- เกณฑ์มาตรฐานของสถาบันการศึกษา เป็นที่กำหนดคุณลักษณะที่สำคัญไว้ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์การวัด การตรวจสอบ การจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เกณฑ์มาตรฐานการศึกษามีประโยชน์ในด้านการสร้างมาตรฐานการศึกษา ให้เกิดความเสมอภาค ผู้บริหารยึดเกณฑ์นี้ในการตรวจสอบ ประเมินผล และพัฒนาการจัดการศึกษาได้ตามเป้าหมายที่กำหนดเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติระดับหนึ่ง รวมทั้งความเห็นตรงกันทุกฝ่าย

การกำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน

การจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย เป็นการให้การศึกษาและส่งเสริมวิทยาการและวิชาชีพชั้นสูง ระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ดำเนินภารกิจหลักด้านการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การดำเนินงานจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากรัฐ ทั้งเงินอุดหนุนส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งด้านการเงิน บุคลากรและอาคารสถานที่ เพื่อนำมาพัฒนาการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และให้

สามารถพึ่งตนเองได้ ทั้งนี้เพื่อต้องการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สูงขึ้น และต้องมีมาตรการที่เปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้ที่ขาดทุนได้เข้าศึกษา และไม่ดำเนินการในลักษณะธุรกิจมุ่งหากำไรเป็นหลัก

ในด้านการดูแลคุณภาพและมาตรฐานการศึกษานั้น ทบวงมหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการกำกับการศึกษา กำหนดนโยบายและแผนจัดการศึกษา กำหนดมาตรฐาน และให้ความเห็นชอบหลักสูตร รวมทั้งการติดตามและประเมินผล และประสานการจัดการศึกษา โดยทบวงมหาวิทยาลัยมีนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาการอุดมศึกษาเอกชนดังนี้ “ทบวงมหาวิทยาลัยมีนโยบายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้กว้างขวางขึ้น เพื่อให้การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้มีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสนับสนุนให้มีความร่วมมือประสานงานช่วยเหลือกันทั้งด้านการใช้ทรัพยากร วิชาการ” และเพื่อให้นโยบายการพัฒนาการอุดมศึกษาเอกชนบรรลุผลตามความมุ่งหมายดังกล่าว ทบวงมหาวิทยาลัย ได้กำหนดมาตรการสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในการจัดการศึกษาในสาขาที่มีความพร้อม ความคล่องตัวและสร้างมาตรฐานการศึกษา ในแต่ละระดับให้ได้มาตรฐานตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่จะใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาให้การรับรองมาตรฐานการศึกษา ทั้งในระดับที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้

1. คู่มือปฏิบัติในการยื่นคำขอให้รับรองมาตรฐานการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยจัดทำคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการยื่นขอรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ทราบวิธีปฏิบัติในการยื่นคำขอให้รับรองมาตรฐานการศึกษาต่อทบวงมหาวิทยาลัย

2. หลักเกณฑ์การพิจารณารับรองมาตรฐานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จะต้องจัดทำเอกสารประกอบการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาในสาขาวิชาและในระดับที่ขอรับรองมาตรฐานการศึกษา พร้อมคำขอให้รับรองมาตรฐานการศึกษายื่นต่อทบวงมหาวิทยาลัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. จำนวนนักศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำแนกตามสาขาวิชาการและระดับ
2. บุคลากร
  - 2.1 รายละเอียดเกี่ยวกับอาจารย์หัวหน้าสาขาวิชา
  - 2.2 จำนวนและรายละเอียดเกี่ยวกับอาจารย์ประจำสาขาวิชา
  - 2.3 จำนวนและรายละเอียดเกี่ยวกับอาจารย์ประจำที่ร่วมสอน
  - 2.4 จำนวนและรายละเอียดเกี่ยวกับอาจารย์พิเศษ
  - 2.5 จำนวนบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
  - 2.6 จำนวนและรายละเอียดเกี่ยวกับบุคลากรประจำห้องสมุด
3. ห้องสมุด
  - 3.1 จำนวนหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุด
  - 3.2 รายชื่อวารสารในห้องสมุด

3.3 จำนวนและรายชื่อหนังสือสำหรับสาขาวิชาที่มีอยู่ในห้องสมุด

4. จำนวนและชนิดของอุปกรณ์การศึกษาในสาขาวิชาและระดับที่ขอรับรองมาตรฐานการศึกษา

5. ตารางสอนในสาขาวิชาและระดับที่ขอรับรองมาตรฐานการศึกษา

6. พื้นที่ใช้สอย ในรูปอาคารสำหรับสาขาวิชา

7. หลักสูตรของสาขาวิชาและระดับที่ขอรับรองมาตรฐานการศึกษา

3. การพิจารณารับรองมาตรฐานการศึกษา

เมื่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ยื่นคำขอให้รับรองมาตรฐานการศึกษาพร้อมเอกสารประกอบการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาในสาขาวิชาและในระดับที่ขอรับรองมาตรฐานการศึกษา ต่อทบวงมหาวิทยาลัย ทางกองสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัย จะดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. วิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูลเอกสารที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนยื่นต่อทบวงมหาวิทยาลัย โดยฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาการขอเปิดดำเนินการ หลักสูตรและการรับรองมาตรฐานการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จัดทำระเบียบวาระการประชุม และเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการพิจารณาในสาขาวิชานั้นพิจารณา

2. คณะกรรมการพิจารณาการขอเปิดดำเนินการ หลักสูตร และการรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จะพิจารณาการขอรับรองมาตรฐานการศึกษา ตามหลักเกณฑ์การพิจารณารับรองมาตรฐานการศึกษาและการพิจารณาประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา สาขาวิชา หลักสูตรระดับอุดมศึกษาในแต่ละระดับตามที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเสนอขอ

3. คณะกรรมการพิจารณาขอเปิดดำเนินการฯ อาจพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในด้านต่าง ๆ ตามแนวทางและเกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละระดับการศึกษา โดยให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ยื่นคำขอรับรองมาตรฐานการศึกษาในสาขาวิชาในแต่ละระดับได้รับไปปรับปรุงแก้ไข หรือเชิญผู้แทนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติมหรือชี้แจงข้อสงสัยได้ รวมทั้งจะมีการเดินทางไปตรวจเยี่ยมเพื่อประเมินผลการศึกษา การสังเกตการเรียนการสอน พิจารณาสถานภาพทั่วไปและตรวจสอบข้อเท็จจริงตามเกณฑ์การพิจารณาในสาขาวิชาใดสาขาหนึ่ง และในระดับใดระดับหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้

4. เมื่อคณะกรรมการพิจารณาขอเปิดดำเนินการฯ พิจารณาเห็นว่าการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในสาขาวิชาในระดับใดที่ยื่นคำขอรับรองมาตรฐานการศึกษา มีความสมบูรณ์ และสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดทุกประการแล้ว คณะกรรมการพิจารณาขอเปิดดำเนินการฯ จะนำเสนอคณะกรรมการสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อพิจารณาให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยให้ออกใบรับรองมาตรฐานการศึกษา ตามมาตรา 48 แห่ง พ.ร.บ. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522

5. หากคณะกรรมการพิจารณาขอเปิดดำเนินการฯ พิจารณาเห็นว่าการจัดการศึกษาตามหลักสูตรที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนยื่นคำขอรับรองมาตรฐานการศึกษายังไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำตามเกณฑ์

ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดไว้ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้กับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในปี การศึกษานั้น เพื่อให้สามารถรับปริญญาและไปประกอบอาชีพได้ กอปรกับยังพิจารณาเห็นว่าสถาบัน อุดมศึกษาเอกชนยังมีขีดความสามารถที่จะปรับปรุงในเรื่องต่าง ๆ ที่ยังบกพร่องอยู่ให้ได้ตามแนวทาง การพิจารณารับรองมาตรฐานได้ คณะกรรมการพิจารณาเปิดดำเนินการฯจะนำเสนอคณะกรรมการ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อพิจารณาให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยให้การรับรอง มาตรฐานการศึกษาเฉพาะรุ่นสำหรับสาขาวิชาที่ขอรับรองมาตรฐานการศึกษา นั้น

6. ทบวงมหาวิทยาลัยจะจัดให้การรับรองมาตรฐานการศึกษาเฉพาะรุ่นในสาขาวิชาที่ปรากฏว่ามี ความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหรือพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น โดยมีเงื่อนไขให้ปรับปรุงได้ไม่ เกิน 2 ปีการศึกษา และให้มีการพิจารณาเป็นรายปี หากไม่สามารถปรับปรุงการจัดการศึกษาให้ได้ มาตรฐานตามเงื่อนไขให้ คณะกรรมการสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเสนอคำแนะนำรัฐมนตรีว่าการทบวง มหาวิทยาลัยสั่งการตามมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522 แก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

4. หลักเกณฑ์การพิจารณารับรองมาตรฐานการศึกษา

ในการพิจารณารับรองมาตรฐานการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดให้มีเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนว ทางในการพิจารณา ประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งสาขาวิชาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่า ปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้

หลักเกณฑ์การพิจารณารับรองมาตรฐานการศึกษา และพิจารณาประเมินคุณภาพการจัดการ ศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2533

1. การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522 และพระราช บัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535
2. การปฏิบัติตามแนวทางการพิจารณาขอเปิดดำเนินการสาขาวิชา และการพิจารณา หลักสูตรระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2531 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2533 รวมทั้ง เงื่อนไขในการอนุญาตให้เปิดดำเนินการสาขาวิชาที่ขอรับรองมาตรฐานการศึกษา
3. การปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อเสนอแนะในการรับรองมาตรฐานการศึกษาสาขาวิชาที่ได้ รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาเฉพาะรุ่นในปีการศึกษาที่ผ่านมา
4. การบริหารงานทางวิชาการ ต้องจัดให้มีคณะกรรมการประจำคณะหรือคณะกรรมการ วิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น เพื่อทำหน้าที่บริหารงานวิชาการในคณะอย่างมีประสิทธิภาพ ตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522
5. การคัดเลือกนักศึกษา ให้มีวิธีการคัดเลือกผู้มีสิทธิสมัครเข้าศึกษา เพื่อให้ได้นักศึกษา ที่มีคุณภาพเหมาะสม
6. คณาจารย์ ต้องจัดให้มีคณาจารย์และบุคลากรในสาขาวิชาที่ขอรับรองมาตรฐานฯ ดังนี้
  - 6.1 หัวหน้าสาขาวิชาหรือหัวหน้าภาควิชา ต้องเป็นอาจารย์ประจำปฏิบัติงานเต็มเวลา ผู้มีประสบการณ์และมีวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่าขึ้นไป ในสาขาวิชานั้น ๆ หรือ

สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

- 6.2 อัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษา ต้องจัดให้มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชาที่ขอรับรองมาตรฐานการศึกษา
อาจารย์ประจำ หมายถึง บุคคลผู้ได้รับอนุญาตเป็นอาจารย์ประจำที่ปฏิบัติงานเต็มเวลา มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่ได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการ
- 6.3 อัตราส่วนอาจารย์ประจำกับอาจารย์พิเศษต่อนักศึกษาจะต้องจัดให้มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำกับอาจารย์พิเศษในสาขาวิชาที่ขอรับรองมาตรฐานการศึกษาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของอัตราส่วนตามกลุ่มสาขาวิชา
- 6.4 สัดส่วนคุณภาพอาจารย์ประจำ ให้พัฒนาสัดส่วนคุณภาพอาจารย์ประจำ ปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี = 2.5 : 5.5 : 2.0 ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการฯ ที่เกี่ยวข้องพิจารณาตามความเหมาะสม
- 6.5 ภาระงานสอนของอาจารย์ประจำ ให้อาจารย์ประจำมีภาระงานสอน ดังนี้
- หัวหน้าสาขาวิชา สอน ไม่เกิน 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
  - อาจารย์สอนวิชาทฤษฎีและวิชาปฏิบัติภาคปกติไม่ควรเกินกว่า 3 รายวิชาต่อภาคการศึกษาปกติ
- สำหรับสาขาวิชาที่มีการสอนภาคปกติให้นับชั่วโมงสอนวิชาปฏิบัติ 2 - 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เท่ากับสอนวิชาทฤษฎี 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
- 6.6 การคิดหน่วยกิต
- รายวิชาที่ใช้เวลาบรรยาย (ภาคทฤษฎี) หรืออภิปรายปัญหา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต
  - รายวิชาที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลอง (ภาคปฏิบัติ) 2 หรือ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ระหว่าง 30 ถึง 45 ชั่วโมงให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต
  - การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม (ภาคฝึกงานอาชีพ) ที่ใช้เวลาฝึก 3 - 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ระหว่าง 45 - 90 ชั่วโมงให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต
- 6.7 เจ้าหน้าที่อื่น ๆ ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่เพียงพอที่จะดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น ได้อย่างมีมาตรฐาน

7. การจัดการเรียนการสอน ต้องจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้ให้ความเห็นชอบแล้ว และจัดทำคู่มือการสอนของอาจารย์ พร้อมทั้งรายชื่อหนังสือหรือตำราที่ใช้ประกอบการสอนในแต่ละรายวิชาอย่างครบถ้วน

8. การวัดและประเมินผลการศึกษา ให้มีคณะกรรมการสอบไล่ภายนอกในแต่ละสาขาวิชาที่เปิดสอน ทำหน้าที่ให้คำแนะนำและให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้มีมาตรฐานที่เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับคณะกรรมการสอบไล่ภายนอกหลักสูตรระดับไม่สูงกว่าปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

9. ห้องสมุด จะต้องจัดให้มีห้องสมุด บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ ตำราเรียน หนังสืออ้างอิง ที่นั่ง ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ดังนี้

9.1 ห้องสมุดต้องกว้างขวางเพียงพอ เงียบสงบและมีจำนวนที่นั่งในห้องสมุดคิดเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนนักศึกษาที่รับเข้าศึกษา ต้องมีบรรณารักษ์ วุฒิน้อยปริญญาตรีทางบรรณารักษศาสตร์ และเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอ เพื่ออำนวยความสะดวกอย่างมีประสิทธิภาพให้แก่คณะจารย์และนักศึกษา

9.2 ให้มีหนังสือตำราประกอบการเรียนการสอน ดังนี้

- ตำรามาตรฐาน 1 ชื่อเรื่อง จำนวนไม่น้อยกว่า 3 เล่ม สำหรับนักศึกษาไม่เกิน 30 คน เมื่อมีนักศึกษาเพิ่มขึ้นให้จัดหาตำรามาตรฐานให้ได้สัดส่วนกับนักศึกษา และให้หนังสืออ้างอิง 2 ชื่อเรื่อง
- ในกรณีที่ไม่มีตำราที่ตรงกับรายวิชาที่เปิดสอน ต้องมีหนังสืออ้างอิงประกอบอย่างน้อย 3 ชื่อเรื่อง
- จัดให้มีวารสารทางสาขาที่เปิดสอนหรือทางสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันอย่างน้อย 5 ชื่อเรื่อง
- หนังสือตำราที่จำเป็นเฉพาะสาขาวิชาที่มีได้ระบุไว้ในแนวทางนี้ ให้พิจารณา กำหนดตามความเหมาะสม

10. อุปกรณ์การศึกษา ต้องจัดให้มีอุปกรณ์การสอนทั่วไปประจำห้องบรรยาย ห้องเรียนต่าง ๆ และอุปกรณ์พื้นฐานสำหรับการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ครบถ้วนตามหลักสูตร และเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียนแต่ละครั้ง

สำหรับอุปกรณ์การศึกษาเฉพาะสาขาวิชาที่มีได้ระบุไว้ในแนวทางนี้ ให้พิจารณากำหนดให้เพียงพอเหมาะสม ตามแต่ละสาขาวิชานั้น ๆ

11. การฝึกงานเฉพาะสาขาวิชา จะต้องจัดให้มีพื้นที่และ/หรือสถานที่สำหรับฝึกปฏิบัติงาน พร้อมทั้งเครื่องมืออุปกรณ์อย่างครบถ้วนตามหลักสูตร

12. อาคารสถานที่ จะต้องจัดให้มีห้องเรียนของนักศึกษา ห้องทำงานของอาจารย์รวมทั้งอาคารสถานที่อื่นจำเป็นต่อการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาที่เปิดสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย รวมทั้งมีสภาพและบรรยากาศเหมาะสมกับการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและถูกสุขลักษณะ

5. ข้อปฏิบัติภายหลังการรับรองมาตรฐานการศึกษา

1. เมื่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาในสาขาวิชาใดและ

ระดับใดแล้ว ให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นจัดทำเอกสารประกอบการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาในสาขาวิชานั้นและในระดับนั้น และยื่นต่อทบวงมหาวิทยาลัยทุกระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษานั้น

2. ภายหลังจากที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาในสาขาวิชาใดในระดับใดแล้วและหากทบวงมหาวิทยาลัยได้ติดตามตรวจสอบการเรียนการสอนตลอดจนวัดและประเมินผลการศึกษาในสาขาวิชาในระดับนั้น พบว่าไม่สามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดเป็นขั้นต่ำในแต่ละระดับได้ ทบวงมหาวิทยาลัยจะถือว่าการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นเสื่อมลง จากมาตรฐานการศึกษาที่รับรองไว้ และให้นำมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนพ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 มาใช้บังคับซึ่งมีรายละเอียดของมาตราดังกล่าวดังนี้

“เมื่อปรากฏว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนใดได้รับความเห็นชอบให้เปิดดำเนินการในสาขาวิชาใดแล้ว สถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการหรือเงื่อนไขที่กำหนดในกฎทบทวน หรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามมาตรา 13 หรือแก้ไขเพิ่มเติมข้อกำหนดโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา 14 หรือเปิดดำเนินการในสาขาวิชาอื่นใดโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา 15 วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 18 หรือประกาศโฆษณาข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนต่อประชาชน หรือการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นเสื่อมลงจากมาตรฐานการศึกษาที่รับรองไว้ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถาบันมีอำนาจสั่งการตามควรแก่กรณี ดังต่อไปนี้

- (1) เตือนเป็นหนังสือให้ปรับปรุงแก้ไขสิ่งต่าง ๆ ตามที่แจ้งไปภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งต้องใช้เวลาพอสมควร
- (2) สั่งให้งดรับนักศึกษาในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งหรือทุกสาขาวิชาเมื่อไม่ปฏิบัติตาม (1)
- (3) เพิกถอนการรับรองมาตรฐานการศึกษา
- (4) เพิกถอนการให้ความเห็นชอบการเปิดดำเนินการในสาขาวิชาใดสาขาหนึ่งหรือทุกสาขาวิชา
- (5) เพิกถอนการรับรองวิทยฐานะ
- (6) เพิกถอนใบอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

การสั่งการตามวรรคหนึ่งไม่กระทบถึงการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำการอันกฎหมายนั้น ๆ บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้” (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2536 : 1 - 19)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อรับทราบข้อมูลจากผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเอกชน และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงระดับปฏิบัติในแต่ละด้านและแต่ละวิธีการในการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนว่าเป็นอย่างไร อยู่ในระดับใด และมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร โดยมีขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้ คือผู้บริหาร ซึ่งได้แก่รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดี รองคณบดี และหัวหน้าภาควิชา และอาจารย์ซึ่งได้แก่อาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยจำนวน 14 แห่ง ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	2. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
3. มหาวิทยาลัยเกริก	4. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
5. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	6. มหาวิทยาลัยพายัพ
7. มหาวิทยาลัยรังสิต	8. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
9. มหาวิทยาลัยศรีปทุม	10. มหาวิทยาลัยสยาม
11. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	12. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
13. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	14. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นครั้งนี้ ทำการเลือกด้วยวิธี Purposive Sampling จากผู้บริหารและอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน 14 แห่ง โดยสุ่มมาแต่ละ 30 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 420 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการประมวลองค์ความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ และจากการวิเคราะห์เอกสารด้านการควบคุมคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน รวมทั้งเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย ประกอบในแนวทางที่ใช้ในการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนในด้าน

ต่าง ๆ ดังนี้

- ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
- ด้านอาจารย์
- ด้านห้องสมุด
- ด้านนักศึกษา
- ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก

2.2 สร้างแบบสอบถามในประเด็นหัวข้อของการควบคุมคุณภาพภายใน 5 ด้านดังกล่าว รวมทั้งสิ้นจำนวน 38 ข้อ เป็นด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน 12 ข้อ ด้านอาจารย์ 8 ข้อ ด้านห้องสมุด 6 ข้อ ด้านนักศึกษา 7 ข้อ และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก 5 ข้อ และกำหนดการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับปฏิบัติมากที่สุด	คะแนนเท่ากับ	4
ระดับปฏิบัติมาก	คะแนนเท่ากับ	3
ระดับปฏิบัติปานกลาง	คะแนนเท่ากับ	2
ระดับปฏิบัติน้อย	คะแนนเท่ากับ	1
ไม่มีการปฏิบัติ	คะแนนเท่ากับ	0

2.3 นำแบบสอบถามไปทำการประเมินและทดลองใช้กับกลุ่มผู้บริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 7 แห่ง เป็นจำนวน 37 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ที่ระดับ .933

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือไปยังนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และอธิการบดีของมหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่ง เพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยมอบหมายให้ผู้ช่วยวิจัยทำหน้าที่แจกแบบสอบถาม และรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจากผู้บริหารและอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic) (Ferguson. 1981 : 201)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$X = \text{คะแนนผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคน}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

4.2 การหาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Ferguson. 1981 : 68)

$$S = \sqrt{\frac{\sum X^2 - N\bar{X}^2}{N-1}}$$

S = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X = คะแนนผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคน

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 การทดสอบสมมุติฐานใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) (Ferguson. 1981 : 240)

$$F = \frac{S_b^2}{S_w^2}$$

F = ค่าที่คำนวณ

S_b^2 = ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

S_w^2 = ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อศึกษาระดับปฏิบัติ และวิธีการในการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเอกชน

แบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมีจำนวน 420 ฉบับ โดยผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้ดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย 14 แห่ง ๆ ละ 30 ฉบับ และได้รับคืนจำนวน 359 ฉบับ คิดเป็น 85.47 เปอร์เซ็นต์ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหาร 45 คน อาจารย์ 193 คน และเป็นทั้งผู้บริหารและอาจารย์ 121 คน (ดังแสดงในตาราง 1)

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (THE STATISTIC PACKAGE FOR THE SOCIAL SCIENCES)

ตาราง 1 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากมหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่ง

มหาวิทยาลัยที่	ชื่อมหาวิทยาลัย	จำนวนแบบสอบถามที่รับคืน	เปอร์เซ็นต์
1.	มหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ	28	7.8
2.	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	30	8.4
3.	มหาวิทยาลัยเกริก	28	7.8
4.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	14	3.9
5.	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	30	8.4
6.	มหาวิทยาลัยพายัพ	25	7.0
7.	มหาวิทยาลัยรังสิต	30	8.4
8.	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	29	8.1
9.	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	29	8.1
10.	มหาวิทยาลัยสยาม	29	8.1
11.	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	10	2.8
12.	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	25	7.0
13.	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	24	6.7
14.	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	28	7.8
	รวมทั้งสิ้น	359	100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สมมติฐานข้อ 1. มหาวิทยาลัยเอกชนมีระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมทุกด้านและแต่ละวิธีการอยู่ในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปฏิบัติในการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในโดยรวมทุกด้านและแต่ละวิธีการของมหาวิทยาลัยเอกชน แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปฏิบัติในการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนทุกด้านและแต่ละวิธีการ โดยรวม

วิธีการในการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายใน	ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับปฏิบัติ ($\bar{X}$)
ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	
1. มีการจัดทำแผนกำหนดการศึกษา และแผนการบริหารหลักสูตรของแต่ละหลักสูตร	3.011
2. การเรียนการสอนดำเนินการเป็นไปตามหลักสูตร	3.187
3. มีการปรับปรุงและประเมินหลักสูตรแต่ละหลักสูตรเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ	2.605
4. มีการจัดทำคู่มือการสอนของอาจารย์พร้อมทั้งรายชื่อหนังสือหรือตำราที่ใช้ประกอบการสอนในแต่ละรายวิชา	2.539
5. มีการจัดอัตราส่วนอาจารย์ผู้สอนต่อจำนวนนักศึกษาในแต่ละรายวิชาในแต่ละสาขาตามเกณฑ์ที่กำหนด	2.500
6. การจัดอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา และสาขาวิชา มีการพิจารณาความเหมาะสมด้านวุฒิ ความรู้และประสบการณ์	3.095
7. หัวหน้าภาควิชาเป็นอาจารย์ประจำ ปฏิบัติงานเต็มเวลา มีวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่า มีความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน	3.237
8. มีการจัดให้มีการประเมินการสอนของอาจารย์อย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ	2.469
9. ในการเรียนการสอนวิชาชีพ มีการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	3.139
10. ในการสอนวิชาชีพ มีการสอนให้นักศึกษาตระหนักในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพนั้น ๆ	2.946

ตาราง 2 (ต่อ)

วิธีการในการบริหารจัดการ การควบคุมคุณภาพภายใน	ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับปฏิบัติ ($\bar{X}$)
11. มีการจัดตั้งคณะกรรมการวิชาการ หรือคณะกรรมการประจำคณะ ทำหน้าที่บริหารงานวิชาการ	3.048
12. ในการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะกรรมการวิชาการของ คณะให้ความสำคัญและดูแลการดำเนินการ นอกเหนือจากการดูแล ของคณะกรรมการสอบไล่ภายนอก	3.020
ด้านอาจารย์	
13. ในการรับและคัดเลือกอาจารย์ประจำ และอาจารย์พิเศษมีการ พิจารณาเรื่องคุณวุฒิ ความรู้ และประสบการณ์	3.363
14. มีการจัดชั่วโมงสอนต่อวันและสัปดาห์ของอาจารย์อย่างเหมาะสม	2.922
15. เมื่อมีการรับและบรรจุอาจารย์ใหม่ มีการจัดการปฐมนิเทศ อาจารย์ใหม่ เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับภาระงาน ระเบียบกฎเกณฑ์ หรือระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ รวมทั้งสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย เพื่ออาจารย์ใหม่สามารถปรับตัวและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.783
16. มีการส่งเสริมและสนับสนุนอาจารย์ประจำ ในการเข้ารับการ อบรมระยะสั้น การเข้าร่วมประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ	2.816
17. มีการส่งเสริม สนับสนุนและเตรียมการให้อาจารย์ประจำ ในการ ศึกษาต่อระดับสูง	2.994
18. มีโครงการช่วยเหลือสนับสนุนอาจารย์ประจำ แต่งตำรา เขียนบทความ และทำวิจัยเพื่อตำแหน่งทางวิชาการ	2.916
19. มีการออกวารสารทางวิชาการเพื่อเปิดโอกาสให้อาจารย์ประจำ และอาจารย์พิเศษเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	2.529
20. มีการจัดอัตราค่าตอบแทนการทำงานและสวัสดิการแก่อาจารย์ประจำ และอาจารย์พิเศษ	2.490
ด้านห้องสมุด	
21. มีการจัดตั้งห้องสมุดที่มีขนาดกว้างขวางเพียงพอ เงียบสงบและ มีจำนวนที่นั่งคิดเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนศึกษา	2.669
22. มีบรรณารักษ์ซึ่งมีวุฒิอย่างน้อยปริญญาตรีทางบรรณารักษศาสตร์ ประจำห้องสมุด	3.068

ตาราง 2 (ต่อ)

วิธีการในการบริหารจัดการ การควบคุมคุณภาพภายใน	ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับปฏิบัติ ($\bar{X}$)
23. มีเจ้าหน้าที่บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ห้องสมุด ของคณาจารย์และนักศึกษา	3.039
24. มีการจัดหาหนังสือ ตำรา วารสาร เอกสาร หนังสือพิมพ์ และ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่หลากหลายสาขาวิชา และมีจำนวนเพียงพอ เหมาะสม	2.799
25. มีการนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ เพื่อการบริการข้อมูล ข่าวสาร และการสืบค้นมาใช้	2.748
26. มีการจัดเวลาการบริการของห้องสมุดนอกเวลาเรียนสำหรับ นักศึกษาและอาจารย์มาศึกษาค้นคว้า	2.652
ด้านนักศึกษา	
27. ในการรับนักศึกษา มีการพิจารณาผลการเรียนของนักเรียนที่มา สมัคร	2.193
28. มีการจัดการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดย มหาวิทยาลัยเอง	3.207
29. มีการรับนักศึกษาโดยการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ร่วมกับทบวง มหาวิทยาลัย	2.552
30. มีการรับนักศึกษาด้วยระบบโควตา เช่น นักกีฬา ผู้สนับสนุน มหาวิทยาลัย ฯลฯ	2.221
31. มีมาตรการในการควบคุมดูแลความประพฤติ และบtlงโทษ นักศึกษาที่กระทำผิดต่อกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย	2.883
32. มีการจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียน	2.070
33. มีการประกาศเกียรติคุณและให้รางวัลนักศึกษาที่มีความประพฤติ และผลการเรียนดี	2.972
ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก	
34. จัดให้มีห้องทำงานของผู้บริหารและอาจารย์เป็นส่วนตัวและ สะดวกแก่การปฏิบัติงาน	2.678
35. จัดให้มีห้องเรียนซึ่งมีสภาพ และอุณหภูมิเหมาะแก่การเรียน การสอน	3.000

ตาราง 2 (ต่อ)

วิธีการในการบริหารจัดการ การควบคุมคุณภาพภายใน	ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับปฏิบัติ ($\bar{X}$)
36. จัดให้มีอุปกรณ์การสอนทั่วไปประจำห้องบรรยายและห้องเรียน ต่าง ๆ	2.897
37. มีการผลิตและจัดหาสื่อการสอน ในแต่ละสาขาวิชาทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ	2.609
38. มีหน่วยงานรักษาความปลอดภัย และความสะดวกของ มหาวิทยาลัย	3.000
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	2.212

จากตาราง 2 แสดงว่า มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยดำเนินการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.212$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายวิธี พบว่า มหาวิทยาลัยเอกชนมีระดับปฏิบัติของวิธีการการควบคุมคุณภาพภายในในระดับมาก 13 ข้อ ดังนี้

ในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน 7 ข้อคือ ข้อ 1. มีการจัดทำแผนกำหนดการศึกษาระดับปริญญาตรีและแผนการบริหารหลักสูตรของแต่ละหลักสูตร ($\bar{X} = 3.011$) ข้อ 2. การเรียนการสอนดำเนินการเป็นไปตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.187$) ข้อ 6. การจัดอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา และสาขาวิชามีการพิจารณาความเหมาะสม ด้านวุฒิ ความรู้และประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.095$) ข้อ 7. หัวหน้าภาควิชาเป็นอาจารย์ประจำ ปฏิบัติงานเต็มเวลา มีวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่ามีความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน ($\bar{X} = 3.237$) ข้อ 9. ในการเรียนการสอนวิชาชีพ มีการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.139$) ข้อ 11. มีการจัดตั้งคณะกรรมการวิชาการ หรือคณะกรรมการประจำคณะทำหน้าที่บริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.048$) และข้อ 12. ในการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะกรรมการวิชาการของคณะให้ความสำคัญและดูแลการดำเนินการ นอกเหนือจากการดูแลของคณะกรรมการสอบไล่ภายนอก ($\bar{X} = 3.020$)

ด้านอาจารย์ 1 ข้อ คือข้อ 13. ในการรับและคัดเลือกอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ มีการพิจารณาเรื่องคุณวุฒิ ความรู้ และประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.363$)

ด้านห้องสมุด 2 ข้อ คือข้อ 22. มีบรรณารักษ์ซึ่งมีวุฒิอย่างน้อยปริญญาตรีทางบรรณารักษศาสตร์ประจำห้องสมุด ($\bar{X} = 3.068$) และข้อ 23. มีเจ้าหน้าที่บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ห้องสมุดของคณาจารย์และนักศึกษา ($\bar{X} = 3.039$)

ด้านนักศึกษา 1 ข้อ คือข้อ 28. มีการจัดสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยมหาวิทยาลัยเอง ($\bar{X} = 3.207$)

และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก 2 ข้อ คือข้อ 35. จัดให้มีห้องเรียนซึ่งมีสภาพ และอุณหภูมิเหมาะแก่การเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.000$) และข้อ 38. มีหน่วยงานรักษาความปลอดภัยและความสะอาดของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.000$)

ส่วนข้ออื่น ๆ มหาวิทยาลัยมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
สมมติฐานข้อ 2 มหาวิทยาลัยเอกชนมีระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกแต่ละด้านในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปฏิบัติในการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายใน ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของมหาวิทยาลัยเอกชน แสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปฏิบัติในการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละด้าน

การควบคุมคุณภาพภายในด้านต่าง ๆ	ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับปฏิบัติ ($\bar{X}$)
ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	2.899
ด้านอาจารย์	2.851
ด้านห้องสมุด	2.829
ด้านนักศึกษา	2.585
ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก	2.836

จากตาราง 3 แสดงว่า มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย ดำเนินการบริหารจัดการเพื่อการควบคุมคุณภาพภายในในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง

สมมติฐาน ข้อ 3 มหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งมีระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน

ค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อม และค่าความแปรปรวนของการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างมหาวิทยาลัย แสดงในตาราง 4 5 6 7 และ 8 ดังต่อไปนี้

ตาราง 4 ความแตกต่างของระดับปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งในการควบคุมคุณภาพภายใน
ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยเอกชนที่															
	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	32.9259		*	*	**	-	-	-	-	-	**	-	-	-	**
2	29.5172			**	**	**	**	-	**	*	**	**	**	*	**
3	36.8519				-	-	-	**	-	-	-	-	-	-	-
4	40.6429					*	**	**	**	**	-	-	-	**	-
5	35.5185						-	*	-	-	*	-	-	-	-
6	34.2917							-	-	-	**	-	-	-	*
7	30.7667								-	-	**	-	**	-	**
8	34.3571									-	**	-	-	-	*
9	33.1154										**	-	-	-	**
10	39.5862											-	-	**	-
11	35.6667												-	-	-
12	36.1600													-	-
13	33.2500														**
14	39.0800														

* แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

** แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

- แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

จากตาราง 4 มหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันในการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ดังเห็นได้จากค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีดังนี้

1. มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยเกริก

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กับ มหาวิทยาลัยรังสิต
 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยพายัพ กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

2. มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยเกริก
 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยพายัพ
 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยรังสิต
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยพายัพ
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยรังสิต
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
 มหาวิทยาลัยพายัพ กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยศรีปทุม กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยศรีปทุม กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยสยาม กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
 มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชนอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และเมื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพภายในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน พบระดับปฏิบัติจากระดับมากที่สุดตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร ($\bar{X} = 40.6429$)
2. มหาวิทยาลัยสยาม ($\bar{X} = 39.5862$)
3. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ($\bar{X} = 39.0800$)
4. มหาวิทยาลัยเกริก ($\bar{X} = 36.8519$)
5. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ($\bar{X} = 36.1600$)
- 6. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ($\bar{X} = 35.6667$)
7. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ($\bar{X} = 35.5185$)
8. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ($\bar{X} = 34.3571$)
9. มหาวิทยาลัยพายัพ ($\bar{X} = 34.2917$)
10. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ($\bar{X} = 33.2500$)
- 11. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ($\bar{X} = 33.1154$)
12. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ($\bar{X} = 32.9259$)
13. มหาวิทยาลัยรังสิต ($\bar{X} = 30.7667$)
14. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ($\bar{X} = 29.5172$)

ตาราง 5 ความแตกต่างของระดับปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งในการควบคุมคุณภาพภายในด้านอาจารย์

มหาวิทยาลัยเอกชนที่															
	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	23.8517		**	-	**	-	-	**	-	-	-	-	-	-	-
2	17.8966			**	**	**	**	-	*	**	**	**	**	**	**
3	25.2500				-	-	-	**	*	-	-	-	-	**	-
4	28.0714					**	**	**	**	**	-	**	-	**	-
5	23.5000						-	**	-	-	-	-	-	-	-
6	23.7826							**	-	-	-	-	-	-	-
7	16.0333								**	**	**	**	**	**	**
8	21.2759									-	*	-	**	-	**
9	22.8214										-	-	*	-	-
10	25.2759											-	-	**	-

ตาราง 5 (ต่อ)

มหาวิทยาลัยเอกชนที่															
	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
11	22.4000												*	-	-
12	25.6667													**	-
13	21.3333														**
14	25.6429														

* แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

** แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

- แตกต่างอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

จากตาราง 5 มหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันในการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในด้านอาจารย์ ดังเห็นได้จากค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีดังนี้

1. มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล กับ มหาวิทยาลัยสยาม

มหาวิทยาลัยศรีปทุม กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

2. มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยรังสิต

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยเกริก

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยพายัพ

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยสยาม

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยรังสิต
 มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยพายัพ
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยรังสิต
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กับ มหาวิทยาลัยรังสิต
 มหาวิทยาลัยพายัพ กับ มหาวิทยาลัยรังสิต
 มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
 มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
 มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
 มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยสยาม กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
 มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชนอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และ เมื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพภายใน พบระดับปฏิบัติจากระดับมากที่สุดตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร ($\bar{X} = 28.0714$)
2. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ($\bar{X} = 25.6667$)

- * แยกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05
- ** แยกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01
- แยกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

จากตาราง 6 มหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันในการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในด้านห้องสมุด ดังเห็นได้จากค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีดังนี้

1. มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่
  - มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
  - มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยเกริก
  - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
  - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยสยาม
  - มหาวิทยาลัยสยาม กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
2. มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่
  - มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
  - มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยสยาม
  - มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
  - มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยเกริก
  - มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
  - มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
  - มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยพายัพ
  - มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยสยาม
  - มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
  - มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
  - มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
  - มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
  - มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
  - มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยรังสิต
  - มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
  - มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
  - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยพายัพ
  - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยรังสิต
  - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กับ มหาวิทยาลัยรังสิต
 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กับ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กับ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
 มหาวิทยาลัยพายัพ กับ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
 มหาวิทยาลัยพายัพ กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยพายัพ กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยศรีปทุม กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยศรีปทุม กับ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 มหาวิทยาลัยศรีปทุม กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 มหาวิทยาลัยศรีปทุม กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
 มหาวิทยาลัยศรีปทุม กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชนอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และ เมื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพภายใน พบระดับปฏิบัติจากระดับมากที่สุดตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	($\bar{X} = 21.7143$)
2. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	($\bar{X} = 20.4286$)
3. มหาวิทยาลัยสยาม	($\bar{X} = 19.2759$)
4. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	($\bar{X} = 18.8000$)
5. มหาวิทยาลัยเกริก	($\bar{X} = 18.5000$)
6. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	($\bar{X} = 18.4485$)
7. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	($\bar{X} = 18.2727$)
8. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	($\bar{X} = 16.8095$)

9. มหาวิทยาลัยพายัพ ($\bar{X} = 16.6400$)
 10. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ($\bar{X} = 16.0000$)
 11. มหาวิทยาลัยรังสิต ($\bar{X} = 14.7143$)
 12. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ($\bar{X} = 14.6897$)
 13. มหาวิทยาลัยศรีปทุม ($\bar{X} = 13.8214$)
 14. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ($\bar{X} = 13.7586$)

ตาราง 7 ความแตกต่างของระดับปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งในการควบคุมคุณภาพภายใน
 ด้านนักศึกษา

มหาวิทยาลัยเอกชนที่		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)														
1	19.8462		**	-	-	-	-	**	-	-	-	-	-	-	**
2	17.1379			**	*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	20.6071				-	-	*	**	*	-	-	-	*	*	**
4	20.0000					-	-	*	-	-	-	-	-	-	*
5	18.5172						-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	18.0000							-	-	-	-	-	-	-	-
7	16.3571								-	-	*	-	-	-	-
8	17.3103									-	-	-	-	-	-
9	18.1200										-	-	-	-	-
10	19.4286											-	-	-	*
11	18.7500												-	-	-
12	17.8400													-	-
13	17.8696														-
14	16.3700														

* แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

** แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

- แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

จากตาราง 7 มหาวิทยาลัยเอกชนมีความแตกต่างกันในการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในด้านนักศึกษา ดังเห็นได้จากค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่แตกต่างกันและเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีดังนี้

1. มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยพายัพ

มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยรังสิต

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยสยาม

มหาวิทยาลัยสยาม กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

2. มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยรังสิต

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยเกริก

มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยรังสิต

มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชนอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และ เมื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพภายใน พบระดับปฏิบัติจากระดับมากที่สุดตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยเกริก	($\bar{X} = 20.6071$)
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	($\bar{X} = 20.000$)
3. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	($\bar{X} = 19.8462$)
4. มหาวิทยาลัยสยาม	($\bar{X} = 19.4286$)
5. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	($\bar{X} = 18.7500$)
6. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	($\bar{X} = 18.5172$)
7. มหาวิทยาลัยศรีปทุม	($\bar{X} = 18.1200$)
8. มหาวิทยาลัยพายัพ	($\bar{X} = 18.0000$)
9. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	($\bar{X} = 17.8696$)

10. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ($\bar{X} = 17.8400$)
 11. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ($\bar{X} = 17.3103$)
 12. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ($\bar{X} = 17.1379$)
 13. มหาวิทยาลัยรังสิต ($\bar{X} = 16.3571$)
 14. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ($\bar{X} = 16.3077$)

ตาราง 8 ความแตกต่างของระดับปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งในการควบคุมคุณภาพภายใน
 ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก

มหาวิทยาลัยเอกชนที่															
	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	14.7857		**	-	*	-	**	*	**	*	*	-	-	-	**
2	11.7667			**	**	*	-	-	-	-	**	**	**	**	**
3	15.4286				-	-	**	**	**	**	-	-	-	-	-
4	17.0714					*	**	**	**	**	-	-	-	*	-
5	13.7333						-	-	-	-	**	-	*	-	**
6	11.7500							-	-	-	**	*	**	**	**
7	12.2857								-	-	**	-	**	*	**
8	12.2759									-	**	-	**	*	**
9	12.7931										**	-	**	*	**
10	16.4483											-	-	*	-
11	14.5000												-	-	*
12	15.7200													-	-
13	14.5833														**
14	17.2143														

* แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

** แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

- แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

จากตาราง 8 มหาวิทยาลัยเอกชนมีความแตกต่างกันในการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก ดังเห็นได้จากค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่แตกต่างกันและเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีดังนี้

1. มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่

- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยรังสิต
- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยสยาม
- มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
- มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- มหาวิทยาลัยพายัพ กับ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
- มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
- มหาวิทยาลัยศรีปทุม กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
- มหาวิทยาลัยสยาม กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
- มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

2. มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่

- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยพายัพ
- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยเกริก
- มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
- มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยสยาม
- มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
- มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยพายัพ

มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยรังสิต
 มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
 มหาวิทยาลัยเกริก กับ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยพายัพ
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยรังสิต
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยพายัพ กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยพายัพ กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 มหาวิทยาลัยพายัพ กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 มหาวิทยาลัยรังสิต กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยศรีปทุม กับ มหาวิทยาลัยสยาม
 มหาวิทยาลัยศรีปทุม กับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 มหาวิทยาลัยศรีปทุม กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ กับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชนอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และเมื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพภายใน พบระดับปฏิบัติจากระดับมากที่สุดตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	($\bar{X} = 17.2143$)
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	($\bar{X} = 17.0714$)
3. มหาวิทยาลัยสยาม	($\bar{X} = 16.4483$)
4. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	($\bar{X} = 15.7200$)
5. มหาวิทยาลัยเกริก	($\bar{X} = 15.4286$)
6. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	($\bar{X} = 14.7857$)

7. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ($\bar{X} = 14.5833$)
8. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ($\bar{X} = 14.5000$)
9. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ($\bar{X} = 13.7333$)
10. มหาวิทยาลัยศรีปทุม ($\bar{X} = 12.7931$)
11. มหาวิทยาลัยรังสิต ($\bar{X} = 12.2857$)
12. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ($\bar{X} = 12.2759$)
13. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ($\bar{X} = 11.7667$)
14. มหาวิทยาลัยพายัพ ($\bar{X} = 11.7500$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายและการดำเนินงานการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปฏิบัติการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย โดยศึกษาระดับปฏิบัติและวิธีการในการปฏิบัติงานวิชาการ 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเอกชน

ในการดำเนินการวิจัยเพื่อให้เป็นไปดังจุดมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติในการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมข้อคำถามจำนวน 38 ข้อ แบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น .933 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหาร 45 คน อาจารย์ 193 คน และผู้บริหารและอาจารย์ 121 คน จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน 359 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.47 ผู้ตอบแบบสอบถามตอบข้อคำถามตามสภาพการปฏิบัติงานการบริหารจัดการงานวิชาการของสถาบันของตน

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยและวิเคราะห์ความแปรปรวน ในการศึกษาระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งโดยรวมทุกด้าน แต่ละด้าน แต่ละวิธี และเปรียบเทียบเป็นรายคู่เป็นรายด้านในกรณีที่พบความแตกต่าง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ดังต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยเอกชนมีระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในทุกด้าน โดยรวมในระดับปานกลาง และในแต่ละวิธีอยู่ในระดับมาก 13 วิธี ส่วนวิธีอื่น ๆ อีก 25 วิธี อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งต่ำกว่าสมมุติฐานที่ตั้งไว้
2. มหาวิทยาลัยเอกชนมีระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายใน ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ละด้านในระดับปานกลาง ซึ่งต่ำกว่าสมมุติฐานที่ตั้งไว้
3. มหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งมีระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายใน ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การอภิปรายผล

1. มหาวิทยาลัยเอกชนมีระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในทุกด้าน โดยรวมในระดับปานกลางซึ่งหมายถึง มหาวิทยาลัยมีแผนงานและปฏิบัติเป็นครั้งคราว และเมื่อพิจารณาแต่ละวิธีพบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีระดับปฏิบัติของวิธีการควบคุมคุณภาพภายใน ในระดับมาก ซึ่งหมายถึงมหาวิทยาลัยมีแผนงานและปฏิบัติค่อนข้างประจำ 13 ข้อหรือ 13 วิธีดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

ข้อ 1 มีการจัดทำแผนกำหนดการศึกษาและแผนการบริหารหลักสูตรของแต่ละหลักสูตร

ข้อ 2 การเรียนการสอนดำเนินการเป็นไปตามหลักสูตร

ข้อ 6 การจัดอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา และสาขาวิชา มีการพิจารณาความเหมาะสมด้านวุฒิ ความรู้และประสบการณ์

ข้อ 7 หัวหน้าภาควิชาเป็นอาจารย์ประจำ ปฏิบัติงานเต็มเวลา มีวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่า มีความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

ข้อ 9 ในการเรียนการสอนวิชาชีพ มีการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

ข้อ 11 มีการจัดตั้งคณะกรรมการวิชาการหรือคณะกรรมการประจำคณะทำหน้าที่บริหารงานวิชาการ

และข้อ 12 ในการจัดและประเมินผลการศึกษา คณะกรรมการวิชาการของคณะให้ความสำคัญและดูแลการดำเนินการ นอกเหนือจากการดูแลของคณะกรรมการสอบไล่ภายนอก

การที่มหาวิทยาลัยเอกชนมีระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนในระดับมาก 7 ข้อดังกล่าวแสดงว่ามหาวิทยาลัยเอกชน ตระหนักใน ความสำคัญของการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การมีแผนงานและการปฏิบัติเพื่อกำหนดมาตรฐานการประกันคุณภาพในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดทำแผนกำหนดการศึกษา แผนการบริหารหลักสูตร และดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร ซึ่งนับเป็นความสำคัญยิ่ง เพราะการกำหนดหลักสูตร การวางแผนบริหารหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดดำเนินการ ให้การเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร จะทำให้การสอนในสถาบันการศึกษานั้น ๆ ดำเนินการไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ นอกจากนี้หลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการเรียนการสอน จะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดีทั้งแก่ตัวผู้เรียนเองและช่วยให้ผู้สอนได้มีทิศทาง และสิ่งกำหนดในการสอน หลักสูตรเปรียบเสมือนแบบแปลนการจัดการเรียนการสอน บอกให้ทราบวัตถุประสงค์ที่ต้องการ จะสอนอย่างไร จะใช้วัสดุอุปกรณ์อะไร จะจัดเตรียมการสอนอย่างไร หลักสูตรเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความ

สำเร็จที่ต้องการเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของผู้สอนที่จะจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 38 - 39)

นอกจากนี้การจัดอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา และสาขาวิชามีการพิจารณาความเหมาะสมด้าน วุฒิ ความรู้และประสบการณ์ แสดงให้เห็นถึงการควบคุมคุณภาพภายในในเรื่องของการเรียนการสอน การให้ความสำคัญของเรื่องนี้เป็นารรักษามาตรฐานการศึกษาที่สำคัญมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญรอด วุฒิสาสตร์กุล ที่ว่าคุณภาพของอาจารย์เป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับแรกของความเป็นเลิศทางการศึกษา (บุญรอด วุฒิสาสตร์กุล. 1994 : 41) การที่มีอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ ความรู้ ประสบการณ์ และความสามารถตรงตามสาขาวิชาที่รับผิดชอบ รวมทั้งความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ เป็นปัจจัย สำคัญ และส่งผลถึงความสำเร็จในการการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพของสถาบันนั้น ๆ ในเรื่องของการให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาที่มีคุณสมบัติ คือมีวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่า มีความรู้และประสบการณ์ ในสาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน เป็นอาจารย์ประจำและปฏิบัติงานเต็มเวลาเป็นการแสดง ให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยเอกชนดูแลคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวกับหัวหน้าสาขาวิชาตามเกณฑ์ ของทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งระบุว่า “หัวหน้าสาขาวิชาหรือหัวหน้าภาควิชาต้องเป็นอาจารย์ประจำปฏิบัติงาน เต็มเวลา มีประสบการณ์ และมีวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่าขึ้นไปในสาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชา ที่สัมพันธ์กัน ” (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2536 : 42) ภาควิชาเป็นหน่วยงานสำคัญทางด้านการบริหาร วิชาการ ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับอาจารย์และการเรียนการสอน หัวหน้าภาควิชาจึงมีภารกิจในการบริหาร ภาควิชาหลายด้านทั้งการดำเนินงานและพัฒนาภาควิชา การวางแผนและประเมินหลักสูตร การมอบ หมายภาระการสอน การวิจัยและหน้าที่อื่น ๆ ให้อาจารย์ การประสานกิจกรรมกับภาควิชาภายนอก การเป็นตัวแทนเข้าร่วมวิชาชีพ เข้าร่วมงานในคณะกรรมการทั้งระดับคณะและมหาวิทยาลัย การติดต่อกับผู้บริหารมหาวิทยาลัย รวมทั้งงานสอน งานวิจัย และกิจกรรมทางวิชาการส่วนตัว (วิจิตร วรุตบางกูร. 2535 : 276) ดังนั้นผู้ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ที่เหมาะสมและมีเวลาเพียงพอในการบริหารงานภาควิชา เพื่อนำภาควิชาไปสู่ความ สำเร็จและความเจริญ ตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา และการดำเนินงานต่าง ๆ ของภาควิชา ย่อมจะส่งผลโดยตรงมาสู่ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย

ในการเรียนการสอนวิชาชีพ ผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยเอกชนจัดการเรียนการ สอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในระดับมาก ซึ่งในการเรียนการสอนวิชาชีพนั้น ทักษะหรือความ ชำนาญเป็นสิ่งสำคัญมาก ในแต่ละหลักสูตรแต่ละสาขา ผู้เรียนต้องสามารถฝึกได้ ทำได้และทำได้ อย่างมีความชำนาญเพียงพอ แม้แต่ด้านสาขาวิชาการ เช่น ทางด้านวิทยาศาสตร์ หรือภาษาศาสตร์ ก็ต้องการการฝึกทั้งด้านการทดลองหรือการใช้ภาษา ดังนั้นในแต่ละวิชาผู้สอนควรคำนึงว่าต้องการจะ ให้ผู้เรียนมีความชำนาญในด้านใดบ้าง แล้วจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกัน การฝึกฝนจะต้องมีขั้นตอนที่ ชัดเจนซึ่งมักจะเป็นการเรียนรู้เทคนิคด้วยการดูตามแบบอย่างหรือฝึกโดยมีคณดูแล และ หรือปฏิบัติของ จริง เป็นต้น การฝึกทักษะเหล่านี้จะต้องฝึกให้ได้เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของแต่ละวิชาชีพนั้น ๆ จึงจะให้ จบการศึกษาได้ (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2522 : 40) การดูแลคุณภาพการจัดการศึกษาทางวิชาชีพ

ของมหาวิทยาลัยเอกชนจะเป็นการประกันคุณภาพของบัณฑิตซึ่งเป็นผลผลิตของมหาวิทยาลัย

การจัดตั้งคณะกรรมการวิชาการหรือคณะกรรมการประจำคณะเพื่อทำหน้าที่บริหารวิชาการ ผลการวิจัยครั้งนี้มหาวิทยาลัยเอกชนมีระดับปฏิบัติในข้อนี้ระดับมาก แสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยเอกชน โดยทั่วไปดำเนินการบริหารงานวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัยซึ่งระบุว่า “การบริหารงานทางวิชาการต้องจัดให้มีคณะกรรมการประจำคณะหรือคณะกรรมการวิชาการที่เรียกชื่อ ใช้อื่น เพื่อทำหน้าที่บริหารงานวิชาการในคณะอย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522” (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2536 : 42) การบริหารงานวิชาการ เป็นงานสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาเพราะเป็นการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนงานบริหาร วิชาการได้แก่ งานการควบคุมดูแล หลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือ อาจารย์ การจัดชั้นเรียน การจัดผู้สอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดฝึกอบรมอาจารย์ การ นิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมิน มาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา เป็นต้น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 1992 : 16) ดังนั้นสถาบันการศึกษาจึงต้องจัดให้มีการบริหารงานวิชาการในรูปแบบ คณะกรรมการ เพื่อการระดมความคิด และความร่วมมือในการดำเนินงานวิชาการของสถาบัน

ส่วนการวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งจากการวิจัยพบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีการจัดตั้ง คณะกรรมการวิชาการของคณะ ให้ความสำคัญและดูแลการดำเนินการ นอกเหนือจากการดูแลของ คณะกรรมการสอบไล่ภายนอกในระดับมากนั้น นับเป็นการควบคุมคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสม เพราะการประเมินผลการเรียนของนักศึกษาเป็นการตรวจสอบเพื่อดูความก้าวหน้าของผู้เรียนเพื่อจะทราบ ว่าผู้เรียนได้เรียนรู้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ทั้งยังสามารถได้เห็นจุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียน อันจะทำให้ผู้สอนจะได้หาทางปรับปรุงการสอนให้ดียิ่งขึ้น การประเมินผลจะทำให้ผู้เรียนรู้ผลของการ เรียนของตนและผู้สอนรู้ผลการสอนของตน (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์. 2524 : 227) การที่มหาวิทยาลัย เอกชนจัดตั้งคณะกรรมการวิชาการของคณะเพื่อการดูแลการดำเนินงานการประเมินผลการเรียนเป็น แนวทางในการประกันคุณภาพทางวิชาการว่า ลักษณะข้อสอบ วิธีการวัดและประเมินผลในแต่ละวิชา เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา ซึ่งหากมหาวิทยาลัยเอกชนมีการควบคุมดูแลในลักษณะเช่นนี้ จะทำให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชามีความรู้ ความเข้าใจ และสนใจให้ความสำคัญกับการวัดและ ประเมินผลการเรียน เพื่อเป็นไปตามมาตรฐานและจะทำให้ทบวงมหาวิทยาลัยไม่มีความจำเป็นในการ จัดตั้งคณะกรรมการสอบไล่ภายนอกเข้ามาดูแลการดำเนินการด้านนี้

1.2 ด้านอาจารย์

ข้อ 13 ในการรับและคัดเลือกอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษมีการ พิจารณาพิเศษมี การพิจารณาเรื่องคุณวุฒิ ความรู้ และประสบการณ์ การที่มหาวิทยาลัยเอกชนมีแผนงานและปฏิบัติใน ระดับมากในวิธีการนี้ แสดงให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญในเรื่องความสำคัญของอาจารย์ สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “คณาจารย์ที่เก่งกล้าสามารถ คือ จุดเริ่มต้นของพัฒนาการของมหาวิทยาลัย”

(Great teachers are the beginning of university development) (วิจิตร ศรีสอ้าน. 2518 : 72) อย่างไรก็ตาม เมื่อภาคธุรกิจมีการพัฒนามากขึ้นและรวดเร็ว และการดำเนินธุรกิจต้องใช้วิชาการมากขึ้น ในการวิจัยตลาดและพัฒนาทั้งสินค้าและระบบงานภาคธุรกิจก็เริ่มต้องการนักวิชาการมากขึ้นและพร้อมที่จะให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าอาชีพอาจารย์หลายเท่าตัว ปรากฏการณ์ก็จะมีส่วนสำคัญในการดึงดูดบุคคลชั้นมัธยมไปจากอาชีพอาจารย์ แม้มหาวิทยาลัยเอกชนจะเสนอเงินเดือนและสวัสดิการอื่น ๆ ได้มากกว่ามหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งทำให้เกิดภาวะสมองไหลจากมหาวิทยาลัยของรัฐมากขึ้น การที่มีมหาวิทยาลัยเอกชนมีแผนงานและการปฏิบัติดังกล่าวในระดับมากก็คงเป็นการปฏิบัติได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น ซึ่งมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีนโยบายในการสร้างอาจารย์ที่มีความรู้ และประสบการณ์ของตนเองรวมทั้งการมีแผนงานเพื่อรักษาอาจารย์ที่ดีมีคุณภาพ

1.3 ด้านห้องสมุด

ข้อ 22 มีบรรณารักษ์ซึ่งมีวุฒิต่ำอย่างน้อยปริญญาตรีทางบรรณารักษศาสตร์ประจำห้องสมุด

ข้อ 23 มีเจ้าหน้าที่บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ห้องสมุดของคณาจารย์และนักศึกษา

การดูแลคุณภาพด้านห้องสมุด โดยจัดให้มีบรรณารักษ์วุฒิต่ำอย่างน้อยปริญญาตรีทางบรรณารักษศาสตร์ประจำห้องสมุด และจัดให้มีเจ้าหน้าที่บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ห้องสมุดของคณาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนนั้น เป็นการปฏิบัติเป็นไปตามเกณฑ์การรับรองมาตรฐานการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัยที่ระบุว่า “ห้องสมุดต้องมีบรรณารักษ์วุฒิต่ำอย่างน้อยปริญญาตรีทางบรรณารักษศาสตร์และเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอเพื่ออำนวยความสะดวกอย่างมีประสิทธิภาพให้แก่คณาจารย์และนักศึกษา” (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2536 : 45) ห้องสมุดมีความสำคัญ เพราะเป็นแหล่งวิทยาการ เป็นสถานที่รวมของหนังสือตำรา เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะให้คณาจารย์และนักศึกษาศึกษาค้นคว้า และจากการวิจัยของ บุญรอด วุฒิสาสตร์กุล พบว่า ห้องสมุดหรือศูนย์การค้นคว้าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความเป็นเลิศทางการศึกษา และห้องสมุดที่ดีมีคุณภาพต้องมีจำนวนหนังสือ วารสาร หนังสืออ้างอิง และเอกสารอื่น ๆ เพียงพอและทันสมัย มีการให้บริการต่าง ๆ เชื้อต่อการค้นคว้าการวิจัยของคณาจารย์ มีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้อหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตามความต้องการของคณะหรือภาควิชา (บุญรอด วุฒิสาสตร์กุล. 1994 : 41) ดังนั้นการที่มหาวิทยาลัยเอกชนให้ความสำคัญและมีการปฏิบัติในระดับมาก 2 วิธีนี้ จะช่วยให้แหล่งวิทยาการของมหาวิทยาลัยมีคุณค่าเป็นที่ศึกษาค้นคว้าของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ปัจจุบันซึ่งเป็นยุคเทคโนโลยีสารสนเทศจะต้องมีพัฒนาการที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. เป็นห้องสมุดที่มีลักษณะเป็น Multimedia ก็จะต้องไม่บริการความรู้ ข้อมูล ข่าวสารวิชาการแต่เพียงหนังสืออย่างเดียว แต่จะต้องบริการในรูปของหนังสืออื่น ๆ ด้วยเช่น การสืบค้นข้อมูลด้วย CD - ROM การศึกษาหาความรู้จาก วิดิทัศน์ ไมโครฟิล์ม ฯลฯ

2. เป็นห้องสมุดอัตโนมัติ (library automation) โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสื่อสารคมนาคมมาประยุกต์ใช้เพื่อให้บริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

3. พัฒนาเครือข่าย โดยใช้ฐานข้อมูลเพื่อสะดวกในการสืบค้นข้อมูลร่วมกันของผู้ใช้บริการทั้งในมหาวิทยาลัยเดียวกันระหว่างมหาวิทยาลัยและระหว่างประเทศ (วิจิตร ศรีสอ้าน. 2536)

1.4 ด้านนักศึกษา

ข้อ 28 มีการจัดสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยมหาวิทยาลัยเอง การคัดเลือกนักศึกษาโดยสถาบันดำเนินการเองเป็นเสรีภาพทางวิชาการของสถาบันในการพิจารณาคุณสมบัติที่เหมาะสมตามสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนและเป็นนโยบายที่พึงส่งเสริม อย่างไรก็ตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกต้องมีการพิจารณาในเรื่องความสามารถทางวิชาการ และความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา การจัดสอบคัดเลือกเองจึงมีทั้งข้อดีที่มหาวิทยาลัยสามารถคัดเลือกนักศึกษาตามคุณสมบัติเฉพาะที่มหาวิทยาลัยต้องการ แต่ขณะเดียวกันหากการดำเนินการมีข้อบกพร่องก็อาจเกิดผลเสียในเรื่องคุณภาพของ input ได้เช่นเดียวกัน

1.5 ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อ 35 จัดให้มีห้องเรียนซึ่งมีสภาพและอุณหภูมิเหมาะแก่การเรียนการสอนและ

ข้อ 38 มีหน่วยงานรักษาความปลอดภัย และความสะดวกของมหาวิทยาลัย

การควบคุมคุณภาพดังกล่าวซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งระบุไว้ว่า “อาคารสถานที่ จะต้องจัดให้มีห้องเรียนของนักศึกษา รวมทั้งอาคารสถานที่อันจำเป็นต่อการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาที่เปิดสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างเพียงพอ รวมทั้งมีสภาพและบรรยากาศเหมาะสมกับการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและถูกสุขลักษณะ” (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2536 : 46)

2. การควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนซึ่งมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งหมายถึงมหาวิทยาลัยมีแผนงานและปฏิบัติเป็นครั้งคราวในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

ข้อ 3 มีการปรับปรุงและประเมินหลักสูตรแต่ละหลักสูตรเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ

ข้อ 4 มีการจัดทำคู่มือการสอนของอาจารย์พร้อมทั้งรายชื่อหนังสือหรือตำราที่ใช้ประกอบการสอนในแต่ละรายวิชา

ข้อ 5 มีการจัดอัตราส่วนอาจารย์ผู้สอนต่อจำนวนนักศึกษาในแต่ละรายวิชาในแต่ละสาขาตามเกณฑ์ที่กำหนด

ข้อ 8 มีการจัดให้มีการประเมินการสอนของอาจารย์อย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ

ข้อ 10 ในการสอนวิชาชีพ มีการสอนให้นักศึกษาตระหนักในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพนั้น ๆ

หากมหาวิทยาลัยเอกชนมีระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพการศึกษาใน 5 ข้อ หรือ 5 วิธีข้างต้นในระดับมาก จะส่งผลต่อคุณภาพด้านหลักสูตร และการเรียนการสอนยิ่งขึ้น ดังเหตุผลต่อไปนี้

1. การปรับปรุงและการประเมินหลักสูตรควรมีการปฏิบัติเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถานการณ์ดังกล่าวบ่งบอกถึงความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถเท่าทัน ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อภาวะการมีงานทำและคุณภาพในการทำงานของบัณฑิต รวมทั้งคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของบัณฑิตที่เหมาะสม (ชุตินันท์ แสงหิรัญ และสุทศศรี วงษ์สมาน. 2537 : 23 - 24)

2. การจัดทำคู่มือการสอนของอาจารย์ พร้อมทั้งรายชื่อหนังสือหรือตำราที่ใช้ประกอบการสอนในแต่ละรายวิชา เป็นการช่วยให้อาจารย์ได้มีแนวทางในการปฏิบัติงานสอน ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การกำหนดตำราหรือหนังสือที่ใช้ประกอบการสอน อาจารย์ผู้สอนสามารถจัดทำขึ้นเองได้โดยการเขียนตำราวิชาการตามเนื้อหาของหลักสูตรรายวิชา นอกจากนี้อาจารย์อาจกำหนดให้นักศึกษาไปค้นคว้าในห้องสมุด ตามหนังสือที่ใช้ประกอบการสอนในแต่ละรายวิชา ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 192)

3. การจัดอัตราส่วนอาจารย์ผู้สอนต่อจำนวนนักศึกษาในแต่ละรายวิชามีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เนื่องจากระดับการศึกษา ลักษณะหรือธรรมชาติของสาขาวิชา/รายวิชาย่อมมีความแตกต่างกันในเนื้อหาวิชา วิธีสอน การวัดและการประเมินผล และธรรมชาติของผู้เรียน ตัวอย่างเกณฑ์การพิจารณาสัดส่วนจำนวนผู้สอนต่อนักศึกษามีดังนี้

ระดับ	สัดส่วน
อนุปริญญาและปริญญาตรีสังคมศาสตร์	1 : 18
อนุปริญญาและปริญญาตรีวิทยาศาสตร์	1 : 10
ปริญญาโทและปริญญาเอกสาขาสังคมศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์	1 : 5
ปริญญาทุกระดับสาขาแพทย์	1 : 4

(ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 152)

4. การจัดให้มีการประเมินการสอนของอาจารย์อย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งในการบริหารงานวิชาการเพราะการประเมินการสอนของอาจารย์เป็นการช่วยตรวจสอบจุดอ่อน จุดแข็งของอาจารย์เพื่อให้อาจารย์แต่ละคนได้ปรับปรุงตัวเอง และได้มีเกณฑ์ที่แน่นอนในการตัดสินใจว่าการสอนที่ดีเป็นอย่างไร การสอนที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลถึงคุณภาพของบัณฑิต อย่างไรก็ตามการประเมินเป็นเรื่องที่ซับซ้อน ผู้ประเมินจึงไม่ควรด่วนตัดสินใจด้วยข้อมูลที่ได้รับแต่เพียงอย่างเดียว ควรพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย เช่น สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ จิตใจ

สังคม ลักษณะเนื้อหาและวิธีการสอนที่ต่างกัน ลักษณะผู้เรียนทางด้านสติปัญญา จิตใจ และสังคม ฯลฯ (อุทุมพร จามรมาน. 2530 : 101 - 102)

5. ในการเรียนการสอนวิชาชีพ สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นต้องสอนให้นักศึกษาตระหนักในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพนั้น ๆ ในระดับมาก เพื่อเป็นการพัฒนากำลังคนของประเทศให้มีความรู้และมีคุณธรรม การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพทุกวิชา ควรจะต้องมีการให้การศึกษาและอบรมให้ผู้ที่จะอยู่ในวิชาชีพนั้น ๆ มีคุณธรรมอย่างเพียงพอที่จะให้เกิดความมั่นใจทั้งแก่เพื่อนผู้ร่วมอาชีพและแก่ประชาชนที่จะมาใช้บริการ คุณธรรมให้ที่นี้ครอบคลุมตั้งแต่ทัศนคติ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรม การศึกษาอบรมในแง่นี้มีทั้งที่เป็นรายวิชาเรียน เช่น วิชาจรรยาแพทย์ คุณธรรมสำหรับครู เช่นเดียวกับทักษะของแต่ละวิชาชีพต่าง ๆ (ไพฑูริย์ สินลารัตน์. 2522 : 40) การที่มหาวิทยาลัยเอกชนควบคุมดูแลการสอน อบรมนักศึกษาในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพ จะทำให้เกิดความมั่นใจแก่สังคมได้ว่า เมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาออกไปแล้วสามารถทำงานตามความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรมซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งของการพัฒนาคุณภาพกำลังคนของประเทศ

2.2 ด้านอาจารย์

- ข้อ 14 มีการจัดชั่วโมงสอนต่อวันและสัปดาห์ของอาจารย์อย่างเหมาะสม
- ข้อ 15 เมื่อมีการรับและบรรจุอาจารย์ใหม่ มีการจัดปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับภาระงาน ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ รวมทั้งสภาพแวดล้อม มหาวิทยาลัย เพื่ออาจารย์ใหม่สามารถปรับตัวและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ข้อ 16 มีการส่งเสริมและสนับสนุนอาจารย์ประจำในการเข้ารับการอบรมระยะสั้น การเข้าร่วมประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ
- ข้อ 17 มีการส่งเสริมสนับสนุนและเตรียมการให้อาจารย์ประจำในการศึกษาต่อระดับสูง
- ข้อ 18 มีโครงการช่วยเหลือสนับสนุนอาจารย์ประจำ แต่งตำรา เขียนบทความ และทำวิจัยเพื่อตำแหน่งทางวิชาการ
- ข้อ 19 มีการออกวารสารทางวิชาการเพื่อเปิดโอกาสให้อาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
- และ ข้อ 20 มีการจัดอัตราค่าตอบแทนการทำงานและสวัสดิการแก่อาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ

ในจำนวน 7 ข้อ ซึ่งมหาวิทยาลัยเอกชนมีระดับปฏิบัติการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในในระดับปานกลางนี้ ข้อ 14 ข้อ 17 และข้อ 18 ค่าคะแนนเฉลี่ยในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมากกว่าข้ออื่น ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยเอกชนเห็นความสำคัญของการจัดชั่วโมงสอนต่อวันและสัปดาห์ของอาจารย์ให้เหมาะสมเพื่อคุณภาพของการเรียนการสอน การจัดการ

งานสอนที่เหมาะสมจะทำให้อาจารย์มีเวลาในการเตรียมการสอนอีกทั้งมีเวลาศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมสำหรับงานสอนและการทำผลงานทางวิชาการ คือไม่มีการรวบรวมผลงานวิชาการไว้เป็นหลักฐาน ไม่มีการบริการวิชาการ ไม่มีการทำงานวิจัย ซึ่งเหล่านี้ล้วนเป็นภาระกิจสำคัญของอาจารย์ นอกเหนือจากการสอน สำหรับการส่งเสริมสนับสนุนและเตรียมการให้อาจารย์ประจำศึกษาต่อระดับสูง มหาวิทยาลัยเอกชนมีระดับปฏิบัติปานกลางค่อนข้างมากนั้นเป็นการพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ด้วยคุณวุฒิหรือปริญญา แม้ว่าจากการวิจัยของ สิริลักษณ์ คอมนตรี และ สกนธ์ วรรณวิวัฒนา เรื่องสภาพปัจจุบันของการศึกษาในประเทศไทยได้พบว่า ผู้ที่ได้รับทุนการศึกษา เพื่อไปศึกษาต่อ และมีสัญญาที่จะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว สักส่วนของผู้ที่ตัดสินใจสมัครเข้าทำงานเพื่อปลดพันธะผูกพันที่จะต้องทำงานเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยได้เพิ่มสูงกว่าในอดีตเกือบเท่าตัว (สิริลักษณ์ คอมนตรี และ สกนธ์ วรรณวิวัฒนา, 2532 : 16) ก็ตาม แต่อย่างน้อยที่สุด คงจะมีบุคคลจำนวนหนึ่งที่รักในอาชีพอาจารย์และมีคุณธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพของตน ส่วนการมีโครงการช่วยเหลือสนับสนุนอาจารย์ประจำต่างตำรา เขียนบทความ และทำวิจัยเพื่อตำแหน่งทางวิชาการ นั้น สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แห่งประเทศไทยได้ดำเนินการสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพทางวิชาการด้านการส่งเสริมการวิจัย ด้วยการจัดกองทุนวิจัยของแต่ละมหาวิทยาลัยเอกชน จัดฝึกอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการวิจัย ให้คำแนะนำปรึกษาและส่งเสริมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อผลักดัน ให้มหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละมหาวิทยาลัย รวมตลอดถึงคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเห็นความสำคัญของการวิจัยและด้านการส่งเสริมการต่างตำราร่วมกันในระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และด้านการส่งเสริมการต่างตำราร่วมกันในระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สมาคมฯ ได้ริเริ่ม และส่งเสริมให้จัดตั้ง คณะกรรมการเฉพาะสาขานั้น เพื่อให้คณาจารย์และนักวิชาการจากสถาบันต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในสาขาเดียวกัน ได้มีโอกาสพบปะ ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิงวิชาการ แก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาหลักสูตร ร่วมมือในการใช้บุคลากรร่วมกันตลอดจนต่างตำราร่วมกัน (ธนุ กุลชล, 2537 : 54 - 59) ดังนั้นในการปฏิบัติดังกล่าว จึงขึ้นอยู่กับตัวของอาจารย์ของสถาบันแต่ละแห่งเป็นสำคัญ

ในการบริหารจัดการควบคุมคุณภาพภายใน เรื่องการจัดปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ การส่งเสริมและสนับสนุนอาจารย์ประจำในการเข้ารับการอบรมระยะสั้นหรือเข้าร่วมประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ การออกวารสารทางวิชาการเพื่อเปิดโอกาสให้อาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการและ การจัดอัตราค่าตอบแทนการทำงานและสวัสดิการแก่อาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยเอกชน มีระดับปฏิบัติปานกลางอาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยเห็นความสำคัญใน 4 เรื่องนี้ น้อยกว่าข้ออื่น ๆ การจัดปฐมนิเทศ มีความสำคัญ สำหรับบุคคลที่เข้ามาใหม่ดังจุดมุ่งหมายของการปฐมนิเทศดังนี้

- 1) เพื่อให้บุคคลที่เข้ามาใหม่ ได้คุ้นเคยกับสถานที่ใหม่ได้รู้ถึงความเป็นอยู่ ระเบียบวินัย ประเพณีของสถาบันหรือหน่วยงานนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตในสังคมใหม่แห่งนั้น
- 2) ช่วยให้ผู้บุคคลที่เข้ามาใหม่ได้คุ้นเคยกับเพื่อนใหม่ การที่ทำให้บุคคลที่เข้ามาใหม่ ได้รู้จักกันเร็วขึ้นนั้น ย่อมจะทำให้เขาไม่มีปัญหาในการปรับตัวซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังเป็นการ

ส่งเสริมการดำรงชีวิตในสังคมแห่งนั้นให้ดีขึ้นด้วย

3) เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลที่เข้าใหม่กับบุคคลที่อยู่เดิมได้มีโอกาสพบปะ สร้างความคุ้นเคยกัน อันจะเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันและบุคคลที่เข้ามาใหม่จะรู้สึกสบายใจแต่ต้นว่าตนได้รับการต้อนรับอย่างดี

4) การปฐมนิเทศจะช่วยให้บุคคลเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานที่ใหม่ (Sense of belongings) ผลที่เกิดขึ้นก็คือทำให้ผู้ที่เข้ามาใหม่รู้สึกว่าจะต้องปฏิบัติตนให้ดี เพื่อจะได้นำชื่อเสียงมาสู่หน่วยงานหรือสถาบันแห่งนั้น (จิตชม กาญจนโชติ. 2526 : 90 - 94)

ส่วนการส่งเสริมและสนับสนุนอาจารย์ประจำในการเข้ารับการอบรมระยะสั้นหรือเข้าร่วมประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศนั้น สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ ด้านการจัดสัมมนาทางวิชาการและการจัดทัศนศึกษา และจัดงานวิชาการ เช่น จัดสัมมนาทางวิชาการในหัวข้อที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและเปิดโลกทัศน์ของคณาจารย์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จัดทัศนศึกษาและจัดงานในสถาบันของรัฐ และเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อเพิ่มพูน ประสบการณ์ และ เพื่อมีโอกาส แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคณาจารย์หรือนักวิชาการจากต่างสถาบัน (ธนุ กุลชล. 2537 : 52-59) มหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ควรส่งเสริมให้บุคลากร ได้มีโอกาสเข้าร่วมการสัมมนา ประชุม อบรมทางวิชาการ เพราะการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการนอกจากจะช่วยให้ได้รับความรู้ใหม่ ๆ แล้ว ยังช่วยให้ได้รู้จักคนในวิชาชีพเดียวกัน ได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น ทำให้มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล และเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จะช่วยให้การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานดีขึ้นด้วย (นพดล ทองโสภิต. 2534 : 6)

ในการออกวารสารทางวิชาการ หากมีความเป็นไปได้ หรือมีเงินทุนเพียงพอ นับว่าเป็นการสร้างแหล่งเผยแพร่งานวิชาการของอาจารย์ที่สำคัญ แต่ปัจจุบันค่าใช้จ่ายในการออกวารสารของมหาวิทยาลัยทุกแห่ง มีค่าใช้จ่ายสูงมากอีกทั้งกลุ่มบุคคลซึ่งจะรับผิดชอบการจัดทำวารสาร ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะและสามารถอุทิศเวลา ในการจัดทำวารสารที่มีคุณภาพและเผยแพร่อย่างสม่ำเสมอ

สำหรับการจัดอัตราค่าตอบแทนการทำงาน และสวัสดิการแก่อาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ ซึ่งผลการวิจัย พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชน ปฏิบัติในระดับปานกลางนั้น เป็นเพราะการจัดอัตราเงินเดือนอาจารย์มหาวิทยาลัยในประเทศไทย เงินเดือนของอาจารย์มหาวิทยาลัยไม่สูงเท่าที่ควร ซึ่งปัจจุบันผลของการให้ค่าตอบแทนต่ำ ทำให้เกิดภาวะความขาดแคลนกำลังคนในมหาวิทยาลัยสายการสอนและวิจัย (อมร รักษาสัตย์. 2538 : 8) การรักษาให้อาจารย์ที่มีความรู้ ประสบการณ์ จึงจำเป็นต้องมีค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม ให้อาจารย์ ดำรงอาชีพอาจารย์มหาวิทยาลัยได้อย่างมีฐานะและเกียรติยศ

2.3 ด้านห้องสมุด

ข้อ 21 มีการจัดตั้งห้องสมุดที่มีขนาดกว้างขวางเพียงพอ เยียบสงบและมีจำนวนที่นั่งคิดเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนนักศึกษา

- ข้อ 24 มีการจัดหาหนังสือ ตำรา วารสาร เอกสาร หนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่หลากหลายสาขาวิชาและมีจำนวนเพียงพอเหมาะสม
- ข้อ 25 มีการนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ เพื่อการบริการข้อมูลข่าวสาร และการสืบค้นมาใช้
- และข้อ 26 มีการจัดเวลาการบริการของห้องสมุด นอกเวลาเรียนสำหรับนักศึกษา และ อาจารย์มาศึกษาค้นคว้า

การจัดตั้งห้องสมุด ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัยระบุว่า

“ ห้องสมุดต้องกว้างขวางเพียงพอ เงียบสงบและมีจำนวนที่นั่งในห้องสมุดคิดเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนนักศึกษาที่รับเข้าศึกษา ส่วนหนังสือตำราประกอบการเรียนการสอน ให้มีตำรามาตรฐาน ชื่อเรื่องจำนวนไม่น้อยกว่า 3 เล่ม สำหรับนักศึกษาไม่เกิน 30 คน เพื่อมีนักศึกษาเพิ่มขึ้นให้จัดหาตำรามาตรฐาน ให้ได้สัดส่วนกับนักศึกษาและให้หนังสืออ้างอิง 2 ชื่อเรื่อง ในกรณีที่ไม่มีตำราที่ตรงกับรายวิชาที่เปิดสอนต้องมีหนังสืออ้างอิง ประกอบอย่างน้อย 3 ชื่อเรื่อง และจัดให้มีวารสารทางสาขาที่เปิดสอน หรือทางสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน อย่างน้อย 5 ชื่อเรื่องส่วนตำราที่จำเป็นเฉพาะสาขาวิชาที่มีได้ระบุไว้ในแนวนี้ให้พิจารณากำหนดตามความเหมาะสม ” (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2536 : 45) การที่มหาวิทยาลัยเอกชนควบคุมคุณภาพภายในในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง ถือได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ที่พอเหมาะ อนึ่งค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากผลการวิจัยเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยระดับปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเอกชน ทั้ง 14 แห่ง จึงอาจมีความเป็นไปได้ว่ามหาวิทยาลัยเอกชน ที่เปิดดำเนินการมานานกว่า อาจจะมีการบริหารจัดการคุณภาพของห้องสมุด โดยเฉพาะจำนวนตำรา หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มากกว่า ซึ่งมหาวิทยาลัยที่เก่าแก่กว่าย่อมมีจำนวนหนังสือสำหรับการค้นคว้ามากกว่า อย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยเอกชนทุกแห่งควรต้องพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งวิชาการ เพื่อการศึกษาค้นคว้าของอาจารย์และนักศึกษารวมทั้งการนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์มาบริการข้อมูลข่าวสารและการสืบค้น และการจัดเวลาการบริการของห้องสมุด นอกเวลาเรียนสำหรับนักศึกษาและอาจารย์ ซึ่งมหาวิทยาลัยเอกชนดำเนินการปฏิบัติโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านนักศึกษา

- ข้อ 27 ในการรับนักศึกษา มีการพิจารณาผลการเรียนของนักเรียนมาสมัคร
- ข้อ 29 มีการรับนักศึกษาโดยการสอบเข้ามหาวิทยาลัยร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัย
- ข้อ 30 มีการรับนักศึกษาด้วยระบบโควตา เช่น นักกีฬา ผู้สนับสนุนมหาวิทยาลัย ฯลฯ
- ข้อ 31 มีมาตรการในการควบคุมดูแลความประพฤติ และบทลงโทษนักศึกษาที่กระทำผิด ต่อกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย
- ข้อ 32 มีการจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาการเรียน
- และข้อ 33 มีการประกาศเกียรติคุณ และให้รางวัลนักศึกษาที่มีความประพฤติดี และผลการเรียนดี

ในจำนวน 6 ข้อ ดังกล่าวซึ่งมหาวิทยาลัยเอกชน ปฏิบัติการควบคุมคุณภาพใน อยู่ในระดับปานกลางนั้น ข้อ 31 และ ข้อ 33 มหาวิทยาลัยเอกชนปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมากกว่าข้ออื่น ๆ การมีมาตรการควบคุมความประพฤติและบทลงโทษต่อนักศึกษาผู้กระทำความผิดต่อกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย และการมีการประกาศเกียรติคุณและให้รางวัลนักศึกษาที่มีความประพฤติดีและการเรียนดี เป็นการฝึกฝนและการให้ประสบการณ์แก่นักศึกษาในการที่จะใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมภายนอกได้ในอนาคตและสถาบันอุดมศึกษาเป็นสังคมย่อยที่เชื่อมส่วนมาจากสังคมภายนอก การเรียนรู้ที่ จะต้องเคารพต่อกติกา กฎระเบียบของสังคม เป็นความจำเป็นและเป็นคุณสมบัติที่บัณฑิต ต้องมีในการดำรงชีวิต ส่วนการประกาศเกียรติคุณและให้รางวัลผู้มีความประพฤติดีและผลการเรียนดี ก็ เช่นเดียวกัน ซึ่งจะทำให้นักศึกษาเห็นคุณค่าในการทำดีและประพฤติดี สำหรับข้ออื่น ๆ เช่นการรับนักศึกษาซึ่งมหาวิทยาลัยเอกชนพิจารณาผลการเรียนของนักเรียนที่มาสมัคร รับนักศึกษาโดยการสอบร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัย และรับนักศึกษาด้วยระบบโควตาในระดับปานกลางนั้น อาจเป็นเพราะปรัชญาและการใช้เสรีภาพทางวิชาการของมหาวิทยาลัย วิธีการในการคัดเลือกนักศึกษาควรอยู่บนพื้นฐานของการสอบคัดเลือก อาจจะเป็นการสอบคัดเลือกรวมจากทบวงมหาวิทยาลัย หรือการสอบคัดเลือกเองของมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยควรจะให้มีระบบโควตา และระบบการกระจายโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส เช่น การพิจารณาให้ทุนการศึกษาในทุกสาขา เป็นต้น นอกจากนี้ ควรได้มีการประชาสัมพันธ์ และแนะแนวให้ผู้สมัครจะเข้าเรียน ได้รู้ถึงสาขาวิชาที่สนใจจะเข้าเรียน และโอกาสในการประกอบอาชีพ เมื่อเรียนจบแล้ว และ/หรือ โอกาสในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก (รายงานการประชุมทางวิชาการของทปอ. 2537 : 64) อย่างไรก็ตาม คุณภาพของผลผลิต (Output) ย่อมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของตัวป้อน (input) และการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย นักศึกษาผู้นั้นส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี การแก้ไขปัญหาส่วนนี้จึงอาจทำได้ด้วยการจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียน ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนส่วนใหญ่ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย

2.5 ด้านสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อ 34 จัดให้มีห้องทำงานของผู้บริหาร และอาจารย์เป็นส่วนตัวและสะดวกแก่การปฏิบัติงาน

ข้อ 36 จัดให้มีอุปกรณ์การสอนทั่วไปประจำห้องบรรยายและห้องเรียนต่าง ๆ

ข้อ 37 มีการผลิตและจัดหาสื่อการสอนในแต่ละสาขาวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

ในจำนวน 3 ข้อ ซึ่งมหาวิทยาลัยเอกชนดำเนินการปฏิบัติการควบคุมคุณภาพภายใน อยู่ในระดับปานกลางนี้ มหาวิทยาลัยปฏิบัติในเรื่องการจัดให้มีอุปกรณ์การสอนทั่วไปประจำห้องบรรยาย และห้องเรียนต่าง ๆ ปานกลาง ค่อนข้างมากกว่าข้ออื่น ๆ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระบุว่า “ต้องจัดให้มีอุปกรณ์การสอนทั่วไปประจำห้องบรรยาย ห้องเรียนต่าง ๆ และอุปกรณ์พื้นฐานสำหรับการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติครบถ้วนตามหลักสูตร และเพียงพอกับ

จำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียนแต่ละครั้ง” (ทบทวมหาวิทยาลัย. 2536 : 45) ส่วนการผลิตและจัดสื่อการสอน ซึ่งมหาวิทยาลัยปฏิบัติในระดับปานกลางนั้น หากได้มีการปฏิบัติในระดับมากจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยมหาวิทยาลัยควรจัดให้มี ศูนย์โสตทัศนูปกรณ์ หรืองานสื่อการเรียนการสอนศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งเป็นงานบริการด้านวัสดุ เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์แก่อาจารย์ และนักศึกษา รวมทั้งการจัดบริการในรูปแบบต่าง ๆ และการบำรุงรักษาสื่อการสอน (ปริยาพร อนุตรโรจน์. 2535 : 258) สำหรับห้องทำงานของผู้บริหารและอาจารย์ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางนั้น หากได้มีการจัดห้องทำงานของผู้บริหารและอาจารย์เป็นส่วนตัวและสะดวกแก่การปฏิบัติงาน จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของทบทวมหาวิทยาลัยที่ระบุไว้เกี่ยวกับอาคารสถานที่ที่ว่า “จะต้องจัดห้องทำงานของอาจารย์รวมทั้งอาคารสถานที่ อันจำเป็นต่อการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาที่เปิดสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ทั้งให้มีสภาพและบรรยากาศเหมาะสมกับการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และถูกสุขลักษณะ” (ทบทวมหาวิทยาลัย. 2536 : 46) สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ เช่น สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ที่มีอิทธิพลต่อบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น อาคารสถานที่ สะอาด มีระเบียบ ถูกหลักและสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอย ย่อมแสดงถึงความสามารถทางการบริหารสถาบันในการหาทรัพยากรในด้านการอำนวยความสะดวกให้แก่การเรียนการสอน การค้นคว้า และสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยอื่น ๆ ด้วย ดังนั้น การที่ห้องเรียน ห้องทำงาน เพียงพอ และมีสถานที่ที่ดี ย่อมส่งเสริมสมรรถภาพการทำงานของคนใน ในสถาบันนั้น ๆ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2531 : 21)

3. มหาวิทยาลัยเอกชนมีระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ละด้าน ในระดับปานกลาง

การที่การบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในทุก ๆ ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างจากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผลจากการวิจัยเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยของมหาวิทยาลัย 14 แห่ง ซึ่งมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งย่อมมีการให้ความสำคัญแก่ระดับปฏิบัติของงานวิชาการแต่ละด้าน แต่ละวิธีแตกต่างกันไป และจากการวิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัย รวมทั้งการบริหารจัดการของแต่ละภาควิชาและคณะเช่นเดียวกับในสมมุติฐานข้อ 1 แสดงให้เห็นว่าระดับปฏิบัติการควบคุมคุณภาพภายใน 38 ข้อ มีการปฏิบัติในระดับมาก เพียง 13 ข้อ และเป็นระดับปานกลาง 25 ข้อ จึงทำให้ผลรวมของการปฏิบัติแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตาม จากการประเมินคุณภาพการอุดมศึกษา ในประเทศอังกฤษ นักวิชาการได้จำแนกเกณฑ์ที่สำคัญในการประเมินคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1. สถาบันอุดมศึกษาต้องมีอาคารสถานที่และอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการสนับสนุนการเรียนการสอน

2. สถาบันอุดมศึกษาต้องมีทรัพยากรบุคคลที่เหมาะสมในการสนับสนุนการเรียนการสอน และเจ้าหน้าที่ต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมเช่นกัน
3. หลักสูตร / โปรแกรมการเรียน ต้องมีจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่ชัดเจน เนื้อหาของรายวิชาของหลักสูตร / โปรแกรม ต้องสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์
4. มาตรฐานของหลักสูตร / โปรแกรมต่าง ๆ ที่เปิดสอนต้องเหมาะสมและอยู่ในระดับ
5. การวัดและประเมินผลการเรียน ต้องมีความเที่ยงตรงหลากหลาย และยุติธรรม รวมทั้งสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของรายวิชาและหลักสูตร
6. นักศึกษาที่จบหลักสูตรต้องมีความรู้และทักษะที่นำไปใช้ได้ (Power. 1994 : 472 อ้างจาก Green 1994) ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรให้ความสำคัญและปฏิบัติการควบคุมคุณภาพ งานวิชาการ ทั้ง 5 ด้าน ในระดับเดียวกัน

4. มหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่ง มีระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนักศึกษาและด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกัน การที่มหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่ง 14 แห่ง มีระดับปฏิบัติของการบริหารจัดการการควบคุมภายใน แต่ละด้านแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมุติฐาน และจากค่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถาม พบว่า มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีระดับปฏิบัติมากกว่า มหาวิทยาลัยอื่น ๆ แต่ละด้าน ใน 5 อันดับแรกมีดังนี้

ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
- มหาวิทยาลัยสยาม
- มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- มหาวิทยาลัยเกริก
- มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ด้านอาจารย์

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
- มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- มหาวิทยาลัยสยาม
- มหาวิทยาลัยเกริก

ด้านห้องสมุด

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
- มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- มหาวิทยาลัยสยาม

- มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- มหาวิทยาลัยเกริก

ด้านนักศึกษา

- มหาวิทยาลัยเกริก
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- มหาวิทยาลัยสยาม
- มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ด้านสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก

- มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
- มหาวิทยาลัยสยาม
- มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- มหาวิทยาลัยเกริก

ความแตกต่างกันในระดับปฏิบัติการบริหารจัดการงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน ของมหาวิทยาลัย เอกชนอาจเป็นผลมาจากความแตกต่างกันในเรื่อง 1) ปรัชญาสถาบัน 2) นโยบายการบริหารงานวิชาการ และ 3) ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับงานวิชาการของมหาวิทยาลัยที่ตนสังกัด ซึ่ง ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการให้ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร และอาจารย์ซึ่ง มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และเป็นผู้ปฏิบัติงานวิชาการโดยตรงของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ ผลการวิจัยครั้งนี้ตามสมมุติฐานข้อ 3 ที่ว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยมีความแตกต่างกันในการ ควบคุมคุณภาพภายในนั้นสอดคล้องกับผลการสำรวจมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาของไทย ซึ่งดำเนินการ โดยกระทรวงศึกษาธิการอิสระและพบว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยมีความแตกต่างกันจากการจัดอันดับการรับรองหรือการยอมรับเกี่ยวกับคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่พบว่า มหาวิทยาลัยเอกชนมีระดับปฏิบัติการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพ ภายใน โดยรวมทุกด้าน (ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด ด้านนัก ศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก) และแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้มหาวิทยาลัยเอกชน 14 แห่ง ยังมีความแตกต่างกันในระดับปฏิบัติการบริหารจัดการการควบคุม คุณภาพภายในแต่ละด้าน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยเอกชนทุกแห่งแต่ละแห่งควรจัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพของ ตนเองเพื่อการพัฒนาเป็นระยะและสม่ำเสมอ

2. มหาวิทยาลัยควรให้ความรู้ ความเข้าใจแก่บุคลากรเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการ งานวิชาการทุก ๆ ด้าน ให้มีคุณภาพ
3. ในการกำหนดนโยบาย การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารระดับสูงควรให้ความสำคัญ ในการส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาทุก ๆ ด้าน
4. มหาวิทยาลัยเอกชนทุกแห่งควรรวมตัวกันเป็นกลุ่มในรูปแบบสมาคม จัดประชุมเป็นระยะ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาแนวทางพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ
5. มหาวิทยาลัยควรสร้างความมั่นใจให้กับสังคม และทบวงมหาวิทยาลัยด้วยการสร้างมาตรฐาน การศึกษาของมหาวิทยาลัย เช่น การร่วมมือกันทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศ โดยการมีโครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ การโอนนักศึกษาระหว่างกัน การเทียบโอนหน่วยกิต เป็นต้น นอกจากนี้ ต้องมีการประสานงานกับสมาคมวิชาชีพ ตามสาขาวิชาชีพที่มหาวิทยาลัยเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอน
6. มหาวิทยาลัยจะต้องสร้างบรรยากาศและแรงจูงใจให้คนนิยมเป็นอาจารย์ มีความก้าวหน้า มีความพอใจในอาชีพ จึงจะสามารถรักษาและดึงดูดคนมีความรู้ ความสามารถให้เป็นอาจารย์ มหาวิทยาลัยอยู่ได้ และสร้างผลผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพได้
7. รัฐบาลและทบวงมหาวิทยาลัย ควรให้การสนับสนุนให้ความเป็นเลิศทางวิชาการของ มหาวิทยาลัยเอกชนเกิดขึ้นได้ เช่น ให้ความสนับสนุนด้านการเงินเพื่อพัฒนาด้านวัสดุอุปกรณ์ ห้องทดลอง ห้องสมุด เครื่องจักรกล เครื่องคำนวณ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ และพิจารณา ปรับแก้ไข กฎระเบียบที่ใช้ควบคุมดูแลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเอกชนให้เหมาะสม
8. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้บริหารและคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเอกชนทำการสอน วิจัย บริการวิชาการ และทำนุศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญของมหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็น สถาบันสำคัญของสังคม
9. ควรมีการศึกษาการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่ง เพราะการรักษาและการรับรองมาตรฐานการศึกษา ควรจะเริ่มจากการศึกษาตรวจสอบภายในด้วยตนเองก่อน ทั้งระดับสถาบันและระดับสาขาวิชา ผลการศึกษาและตรวจสอบภายในที่ครอบคลุมถึงคุณภาพของผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหารและศิษย์เก่า คณะกรรมการบริหารสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการพิจารณาตรวจสอบจากภายนอก หรือคณะกรรมการจากหน่วยงานที่ดูแลควบคุม
10. มหาวิทยาลัยเอกชนควรจัดให้มีการประชุมในกลุ่มเพื่อพิจารณาหาแนวทางการสร้างระบบ การประกันคุณภาพทางวิชาการ

บรรณานุกรม

- จิตชม กาญจนโชติ. การแนะนำเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิชญโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก, 2536.
- ชุตินันท์ แสงหิรัญ และสุทธศรี วงษ์สมาน. “แนวทางการพัฒนาอุดมศึกษาในอนาคต,” วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 28(2) : 23 - 30; ธันวาคม 2536 - มกราคม 2537.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. กฎทบวง ออกตามความในพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2530.
- _____ คู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการขอรับรองมาตรฐานการศึกษาและการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : กองสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2536.
- _____ รายงานประจำปี 2538. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2538.
- ธนู กุลชล. “สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยกับการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ,” วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. 1(1) : 51 - 60; พฤศจิกายน 2537.
- ปฐม มณีโรจน์. “วิวัฒนาการและความเป็นอิสระของการจัดการอุดมศึกษาของไทย,” ใน การประชุมทางวิชาการเรื่อง ความเป็นอิสระในการบริหารงานมหาวิทยาลัยไทย : อดีต ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต. หน้า 19 - 70. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2532.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2535.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- _____ หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- รายงานการประชุมทางวิชาการ เรื่อง การประกันคุณภาพทางวิชาการ : หลักการ แนวคิดและวิธีปฏิบัติ. สงขลา : ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2537.
- วิจิตร วรุตบางกูร. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา อธิการบดี คณบดี หัวหน้าภาควิชา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- ✓ วิจิตร ศรีสอ้าน. หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2518.
- _____ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ, การบรรยายพิเศษ. โรงแรมมารวยการ์เดน. 18 ตุลาคม 2536. ✓
- สิริลักษณ์ คอมันตร์ และสกันธ์ วรัญญวัฒนา. รายงานผลการวิจัย เรื่อง สภาพปัจจุบันของการอุดมศึกษาในประเทศไทย โครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว (2533 - 2547). กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2532.

สุรศักดิ์ บำรุงวงศ์. “แนวคิดเรื่องการจัดตั้งมหาวิทยาลัยใหม่,” วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 28 (2) : 31 - 39 ; ธันวาคม 2536 - มกราคม 2537.

อมร รักษาสัตย์. “การกำหนดตำแหน่งค่าตอบแทนอาจารย์มหาวิทยาลัย,” วารสารศึกษานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 6 - 11 ; มีนาคม - เมษายน 2538.

อุทุมพร จามรมาน. การวัดและประเมินการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา เล่ม 3. กรุงเทพฯ : ฟีนีฟับบลิชซิ่ง, 2530.

เอกสารประกอบการประชุม เรื่อง นโยบายและแนวทางในการพัฒนาการอาชีวศึกษาสำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2536.

✓Cryer, Pat. “Preparing for Quality Assessment and Audit.” Sheffield : University House, 1993. ✓

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5 th ed. New York : Mc Graw-Hill, 1981.

✓Green, Diana. “What is Quality in Higher Education?” Buckingham : SRHE and Open University Press, 1994. ✓

✓Miller, Richard I. Total Quality Management. Ohio : Ohio University, 1995. ✓

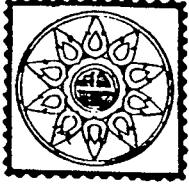
Powar, K.B. “Quality Assurance in Higher Education,” Journal of Higher Education. 17(4) : 465 - 475 ; Autumn 1994..

✓Sallis, Edward. Total Quality Management in Education. London : Kogan Page Limited, 1993. ✓

ภาคผนวก

สำเนา

สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ASSOCIATION OF PRIVATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF THAILAND

100 ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร 10400 โทร ๒๕๕-๘๕๔๘, ๒๕๕-๙๓๒๗, โทรสาร ๒๕๕-๙๓๒๗
711 Samsarn Rd, Bangkok 10400, Thailand. Tel. 245-8548, 245-9327, FAX 245-9327

นายกสมาคม

ภราดา ดร.ประทีป ม.โกมลมาศ

นายกสมาคมแห่งประเทศไทย

ดร.ณัฐ กุลชล

อุปนายก (๑)

ดร.เพ็ญรัชย์ นิลสุวรรณกุล

อุปนายก (๒)

อาจารย์ปราณี วงษ์สวัสดิกุล

นายกกรรมการ

อาจารย์พรชัย มงคลวนิช

เลขาธิการ

ดร.วัลลภ สุวรรณดี

เหรัญญิก

ดร.มานิต บุญประเสริฐ

ปฏิคม

ดร.พรชัย อรัญญิกานนท์

นายทะเบียน

อาจารย์สุชน เหมันต์

ประธานฝ่ายบริหาร

อาจารย์รัชนิภา พุคยาภรณ์

ประธานฝ่ายประชาสัมพันธ์

ดร.เลิศลักษณ์ ส.บุษยพัฒน์

ประธานฝ่ายวิชาการ

ดร.จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง

ประธานฝ่ายพัฒนา

ดร. ทัฬหี พุ่มกา

ประธานฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา

อาจารย์สุรีย์ บุรณรัตน์

ประธานฝ่ายจัดโปรแกรม

ดร.ชวลิต หมั่นบุษ

กรรมการ

ดร.บุญทอง กุเจริญ

ศ.ไพฑูรย์ พงศบุตร

อาจารย์มังกร กักดีโพธิ์

อาจารย์สุรีย์ ล.สุภาพันธุ์

อาจารย์สุวิชากร ชินะผา

ดร.แสง สงวนเรือง

ดร.จันทร์ ชุ่มเมืองปัก

รศ.ดร.ทรงศักดิ์ ศรีภาพสินธุ์

รศ.ดร.ลัทธินิชา โภคิยอุดม

ดร.บัญชา แสงหิรัญ

ที่ สลสอท. ๑๒/๒๕๓๙

๒๕ มกราคม ๒๕๓๙

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยพายัพ

อ้างถึง หนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๓๙

ด้วย ดร.อัจฉรา วัฒนารงค์ อาจารย์ประจำแผนกวิชาการอุดมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังดำเนินการทาวิจัย เรื่อง "การควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย" ในการนี้ ผู้วิจัยจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและอาจารย์ ในมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน ๑๒ สถาบัน คือ

๑. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

๒. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

๓. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

๔. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

๕. มหาวิทยาลัยสยาม

๖. มหาวิทยาลัยศรีปทุม

๗. มหาวิทยาลัยพายัพ

๘. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

๙. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

๑๐. มหาวิทยาลัยรังสิต

๑๑. มหาวิทยาลัยเกริก

๑๒. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

๑๓. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

๑๔. มหาวิทยาลัยวังษ์สวัสดิกุล

ภาคผนวก ก.

สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ได้โปรดอนุญาตให้ผู้ทำวิจัยดังกล่าว ได้มีโอกาสเก็บรวบรวมข้อมูลในสถาบันของท่านได้

ขอแสดงความนับถือ

(ภราดา ดร.ประทีป ม.โกลมมาศ)

นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

ศูนย์ประสานงานสมาคม

โทร. ๒๕๕-๘๕๕๘, ๒๕๕-๙๗๒๗ โทรสาร ๒๕๕-๘๕๕๘

ศิริพงษ์ แสงทอง

๗๗

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถาม

โครงการวิจัยเรื่อง

การควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย

(INTERNAL QUALITY CONTROL OF PRIVATE UNIVERSITIES IN THAILAND)

คำชี้แจง

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชน
ใน 5 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
2. ด้านอาจารย์
3. ด้านห้องสมุด
4. ด้านนักศึกษา
5. ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อความในแบบสอบถามเป็นวิธีการปฏิบัติในการบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายในเพื่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษารวมทั้งสิ้น จำนวน 38 ข้อ โปรดทำเครื่องหมาย (✓) หลังข้อความแต่ละข้อที่ท่านเห็นว่าสถาบันของท่านได้ใช้วิธีการดังกล่าวหรือไม่ และปฏิบัติการอยู่ในระดับใด

ระดับ	มากที่สุด	หมายถึง	มีแผนงานและปฏิบัติเป็นประจำ
ระดับ	มาก	หมายถึง	มีแผนงานและปฏิบัติค่อนข้างประจำ
ระดับ	ปานกลาง	หมายถึง	มีแผนงานและปฏิบัติเป็นครั้งคราว
ระดับ	น้อย	หมายถึง	มีแผนงานและปฏิบัติเมื่อจำเป็นหรือไม่มีการปฏิบัติ
ระดับ	ไม่มี	หมายถึง	ไม่มีแผนงานและไม่มีการปฏิบัติ

ตอนที่ 1

สถานภาพของท่าน

ผู้บริหาร   อาจารย์   ผู้บริหารและอาจารย์

มหาวิทยาลัย.....

จำนวนปีในการทำงาน.....ปี

หมายเหตุ : แบบสอบถามชุดนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง(Validity) และความเชื่อมั่น(Reliability) ตามกระบวนการวิจัย

ขอสงวนลิขสิทธิ์ห้ามผู้ใดนำแบบสอบถามหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของแบบสอบถามนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต

ตอนที่ 2

วิธีการในการบริหารจัดการ เพื่อการควบคุมคุณภาพภายใน	ระดับปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน					
1. มีการจัดทำแผนกำหนดการศึกษา และแผนการบริหารหลักสูตรของแต่ละหลักสูตร					
2. การเรียนการสอนดำเนินการเป็นไปตามหลักสูตร					
3. มีการปรับปรุงและประเมินหลักสูตรแต่ละหลักสูตรเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ					
4. มีการจัดทำคู่มือการสอนของอาจารย์พร้อมทั้งรายชื่อหนังสือหรือตำราที่ใช้ประกอบการสอนในแต่ละรายวิชา					
5. มีการจัดอัตราส่วนอาจารย์ผู้สอนต่อจำนวนนักศึกษาในแต่ละรายวิชา ในแต่ละสาขาตามเกณฑ์ที่กำหนด					
6. การจัดอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา และสาขาวิชามีการพิจารณาความเหมาะสมด้านวุฒิ ความรู้และประสบการณ์					
7. หัวหน้าภาควิชาเป็นอาจารย์ประจำ ปฏิบัติงานเต็มเวลา มีวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่ามีความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน					
8. มีการจัดให้มีการประเมินการสอนของอาจารย์อย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ					
9. ในการเรียนการสอนวิชาชีพ มีการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ					
10. ในการสอนวิชาชีพ มีการสอนให้นักศึกษาตระหนักในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพนั้น ๆ					
11. มีการจัดตั้งคณะกรรมการวิชาการ หรือคณะกรรมการประจำคณะทำหน้าที่บริหารงานวิชาการ					
12. ในการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะกรรมการวิชาการของคณะให้ความสำคัญ และดูแลการดำเนินการ นอกเหนือจากการดูแลของคณะกรรมการสอบไล่ภายนอก					
ด้านอาจารย์					
13. ในการรับและคัดเลือกอาจารย์ประจำ และอาจารย์พิเศษมีการพิจารณาเรื่องคุณวุฒิ ความรู้ และประสบการณ์					
14. มีการจัดชั่วโมงสอนต่อวันและสัปดาห์ของอาจารย์อย่างเหมาะสม					
15. เมื่อมีการรับและบรรจุอาจารย์ใหม่ มีการจัดการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับภาระงาน ระเบียบกฎเกณฑ์ หรือระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ รวมทั้งสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย เพื่ออาจารย์ใหม่สามารถปรับตัวและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

วิธีการในการบริหารจัดการ เพื่อการควบคุมคุณภาพภายใน	ระดับปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
16. มีการส่งเสริมและสนับสนุนอาจารย์ประจำ ในการเข้ารับการอบรมระยะสั้น การเข้าร่วมประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ					
17. มีการส่งเสริม สนับสนุนและเตรียมการให้อาจารย์ประจำ ในการศึกษาค้นคว้าระดับสูง					
18. มีโครงการช่วยเหลือสนับสนุนอาจารย์ประจำ แต่งตำรา เขียนบทความ และทำวิจัย เพื่อตำแหน่งทางวิชาการ					
19. มีการออกวารสารทางวิชาการเพื่อเปิดโอกาสให้อาจารย์ประจำ และอาจารย์พิเศษ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ					
20. มีการจัดอัตราค่าตอบแทนการทำงานและสวัสดิการแก่อาจารย์ประจำ และอาจารย์พิเศษ					
ด้านห้องสมุด					
21. มีการจัดตั้งห้องสมุดที่มีขนาดกว้างขวางเพียงพอ เงียบสงบและมีจำนวนที่นั่งคิดเป็นร้อยละ 20 ของนักศึกษา					
22. มีบรรณารักษ์ซึ่งมีวุฒิอย่างน้อยปริญญาตรีทางบรรณารักษศาสตร์ประจำห้องสมุด					
23. มีเจ้าหน้าที่บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ห้องสมุดของคณาจารย์และนักศึกษา					
24. มีการจัดหาหนังสือ ตำรา วารสาร เอกสาร หนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์อื่นๆ ที่หลากหลายสาขาวิชา และมีจำนวนเพียงพอเหมาะสม					
25. มีการนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ เพื่อการบริการข้อมูลข่าวสาร และการสืบค้นมาใช้					
26. มีการจัดเวลาการบริการของห้องสมุดนอกเวลาเรียนสำหรับนักศึกษา และอาจารย์มาศึกษาค้นคว้า					
ด้านนักศึกษา					
27. ในการรับนักศึกษา มีการพิจารณาผลการเรียนของนักเรียนที่มาสมัคร					
28. มีการจัดการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยมหาวิทยาลัยเอง					
29. มีการรับนักศึกษาโดยการสอบเข้ามหาวิทยาลัยร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัย					
30. มีการรับนักศึกษาด้วยระบบโควตา เช่น นักกีฬา ผู้สนับสนุนมหาวิทยาลัย ฯลฯ					

วิธีการในการบริหารจัดการ เพื่อการควบคุมคุณภาพภายใน	ระดับปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
31. มีมาตรการในการควบคุมดูแลความประพฤติ และบทลงโทษนักศึกษาที่กระทำผิดต่อกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย					
32. มีการจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียน					
33. มีการประกาศเกียรติคุณและให้รางวัลนักศึกษาที่มีความประพฤติดี และผลการเรียนดี					
ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก					
34. จัดให้มีห้องทำงานของผู้บริหารและอาจารย์เป็นส่วนตัวและสะดวกแก่การปฏิบัติงาน					
35. จัดให้มีห้องเรียนซึ่งมีสภาพ และอุณหภูมิเหมาะแก่การเรียนการสอน					
36. จัดให้มีอุปกรณ์การสอนทั่วไปประจำห้องบรรยายและห้องเรียนต่าง ๆ					
37. มีการผลิตและจัดหาสื่อการสอน ในแต่ละสาขาวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ					
38. มีหน่วยงานรักษาความปลอดภัย และความสะอาดของมหาวิทยาลัย					

ภาคผนวก ค.

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

ลำดับที่ ผู้ตอบ	คะแนนการตอบแบบสอบถาม ข้อ 1 -14													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2	4	4	4	2	2	3	4	4	4	3	4	3	4	4
3	3	4	3	3	4	4	4	-	3	4	4	4	4	4
4	4	4	4	4	2	4	4	4	4	4	4	4	4	1
5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
6	4	4	4	4	3	4	3	4	3	3	4	4	4	4
7	4	4	4	3	3	4	3	4	4	3	4	4	3	3
8	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
9	4	4	3	3	3	3	2	3	4	3	3	3	3	2
10	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3
11	3	4	3	3	4	4	4	3	4	4	3	4	4	4
12	4	4	3	3	4	3	4	2	3	3	3	3	4	3
13	4	3	4	4	3	2	4	3	3	2	2	3	3	3
14	4	4	1	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4
15	3	4	3	3	3	4	4	3	4	3	3	4	4	4
16	2	3	1	1	1	2	3	2	3	2	1	2	3	2
17	4	4	3	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3
18	3	4	3	2	3	3	3	3	4	3	3	4	4	3
19	4	4	3	3	-	4	3	3	4	4	3	4	4	3
20	2	3	3	2	4	3	4	3	4	3	3	3	4	3
21	3	3	3	2	2	4	3	2	4	3	3	3	4	2
22	2	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	2	4	3
23	4	3	3	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3
24	4	3	3	2	1	4	4	2	4	3	4	2	4	3
25	4	3	3	3	1	4	4	3	4	2	3	4	4	3
26	2	2	2	2	2	2	4	3	4	3	3	3	4	3
27	4	4	4	3	4	4	-	3	4	3	3	4	4	4
28	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
29	3	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	3	4	4
30	3	4	4	3	3	4	3	4	4	4	4	4	4	3
31	3	3	3	3	2	2	4	3	3	3	3	3	3	3
32	3	4	3	4	3	4	4	3	4	3	4	4	4	3

ลำดับที่	คะแนนการตอบแบบสอบถาม ข้อ 1 - 14													
ผู้ตอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
33	4	4	3	4	3	4	4	3	4	4	4	4	4	3
34	4	4	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
35	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	3
36	4	4	3	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	2
37	4	4	3	4	4	4	4	3	4	3	4	4	4	3
Σi	131	137	120	116	113	134	134	115	141	125	130	133	143	118
Σi^2	481	517	410	386	387	502	508	387	543	437	474	493	557	396
ΣS_i^2	0.477	0.270	0.578	0.620	1.163	0.463	0.630	0.821	0.157	0.408	0.478	0.414	0.120	0.546

ลำดับที่ ผู้ตอบ	คะแนนการตอบแบบสอบถาม ข้อ 15 - 29														
	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
1	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2	4	4	4	4	4	4	2	4	4	4	4	4	1	4	4
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	4	4
4	2	2	2	3	3	2	4	4	4	4	4	4	1	4	4
5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
6	4	3	4	4	4	4	3	4	3	4	4	4	3	3	4
7	3	3	3	4	3	3	4	3	3	4	4	3	3	3	3
8	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	4
9	4	4	4	4	4	4	3	3	3	2	3	4	3	2	4
10	4	2	3	3	3	2	3	3	2	2	2	3	2	2	4
11	3	4	4	4	4	3	3	4	4	3	4	4	3	4	4
12	4	4	4	4	4	3	2	4	4	4	4	4	3	3	3
13	4	2	3	4	4	4	4	4	4	4	4	2	2	4	2
14	4	4	4	4	1	1	4	4	4	3	3	4	2	4	4
15	3	3	3	3	4	3	4	4	4	4	3	3	3	3	3
16	1	2	2	2	1	1	2	2	2	2	3	2	1	2	2
17	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
18	3	3	4	3	4	4	4	4	4	3	4	3	3	4	4
19	4	3	4	3	3	3	3	4	3	4	2	3	3	4	4
20	3	3	4	4	4	4	4	3	2	4	1	2	2	4	4
21	1	2	3	3	2	2	4	3	3	3	3	4	2	4	4
22	3	2	3	3	1	2	3	2	2	2	3	4	3	3	3
23	2	3	3	2	2	2	3	4	4	3	4	4	4	4	4
24	4	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	-	3	4	4
25	3	2	2	3	1	2	4	4	2	3	4	4	3	4	4
26	3	3	4	3	2	1	4	4	4	3	4	4	1	4	4
27	3	3	4	3	4	3	3	3	3	4	4	4	4	4	-
28	4	4	4	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	1
29	3	3	4	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	1
30	2	3	4	4	2	3	4	4	4	4	4	4	4	4	1
31	3	3	3	3	2	3	2	2	3	3	2	2	3	3	2
32	3	4	4	3	3	3	4	4	4	4	3	4	3	4	4
33	4	4	4	4	4	4	3	4	3	4	4	4	4	4	4
34	4	4	4	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	4	3

ลำดับที่ ผู้ตอบ	คะแนนการตอบแบบสอบถาม ข้อ 15 - 29														
	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
35	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
36	4	3	4	4	3	2	3	2	2	2	3	3	3	4	4
37	4	4	4	3	3	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4
Σi	121	119	132	128	112	112	130	132	125	127	129	127	109	135	124
Σi^2	423	403	486	442	374	374	472	488	443	455	471	465	353	507	460
ΣS_i^2	0.758	0.563	0.418	0.022	0.971	0.971	0.423	0.474	0.575	0.530	0.590	0.807	0.885	0.400	1.234

ลำดับที่ ผู้ตอบ	คะแนนการตอบแบบสอบถาม ข้อ 30 - 38										ΣX	X^2
	30	31	32	33	34	35	36	37	38			
1	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	151	22801
2	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	139	19321
3	3	2	3	4	3	3	3	4	3	124	15376	
4	4	4	2	4	4	4	4	4	4	132	17424	
5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	152	23104	
6	4	4	3	4	4	4	4	3	3	140	19600	
7	4	4	4	3	3	4	4	4	3	132	17424	
8	4	4	3	4	4	4	4	4	4	149	22201	
9	4	4	3	4	3	3	3	3	4	125	15625	
10	1	4	3	2	3	3	4	3	3	120	14400	
11	2	4	2	3	4	4	3	3	3	132	17688	
12	2	2	3	3	4	4	4	3	3	128	16384	
13	2	2	2	2	4	4	3	3	4	120	14400	
14	4	4	3	4	4	4	4	3	4	136	18496	
15	3	4	3	3	4	3	3	3	4	129	16641	
16	1	2	1	2	3	3	2	2	3	74	5476	
17	4	4	4	4	4	4	4	4	4	146	21316	
18	3	4	3	4	4	4	4	3	4	132	17424	
19	2	3	3	3	3	3	3	3	3	122	14884	
20	3	3	3	3	4	4	4	4	4	128	16384	
21	4	3	3	2	4	4	4	3	4	115	13225	
22	4	3	3	4	3	3	3	3	3	107	11449	
23	-	4	2	3	4	4	4	4	4	129	16641	
24	3	3	1	3	4	3	3	3	4	116	13456	
25	4	3	1	2	4	4	3	2	3	116	13456	
26	4	3	3	4	3	4	3	3	3	117	13689	
27	1	3	3	4	3	4	3	3	4	125	15625	
28	1	4	4	4	4	4	3	3	4	141	19881	
29	1	4	4	3	4	4	4	4	4	137	18769	
30	1	3	3	2	3	4	4	2	3	127	16129	
31	2	2	3	3	3	3	2	2	3	103	10609	
32	4	4	2	3	4	3	4	3	4	135	18225	
33	4	4	3	4	4	4	4	4	3	144	20736	
34	3	3	3	4	4	4	4	4	4	137	18769	

ลำดับที่	คะแนนการตอบแบบสอบถาม ข้อ 30 - 38										
ผู้ตอบ	30	31	32	33	34	35	36	37	38	ΣX	X^2
35	3	4	4	4	4	4	4	4	4	148	21904
36	3	3	3	3	4	4	3	4	4	128	16384
37	4	4	3	4	3	4	4	3	4	142	20164
Σi	107	127	107	124	136	138	131	122	134	4778	625,480
Σi^2	363	455	333	436	508	522	477	418	494	$S^2_t =$	235.342
ΣS^2_i	1.487	0.530	0.654	0.567	0.225	0.202	0.366	0.436	0.241	21.430	0.933*

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

สูตรหาค่าความแปรปรวนแต่ละข้อ (S^2i)	สูตรหาค่าความแปรปรวนของคะแนน ทั้งหมด(S^2t)	สูตรหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธี Coefficient alpha (α)
$S^2i = \frac{N \sum i^2 - (\sum i)^2}{N(N-1)}$	$S^2t = \frac{N \sum X^2 - (\sum i)^2}{N(N-1)}$	$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S^2i}{S^2t} \right]$
แทนค่า	แทนค่า	แทนค่า
S^2i = ค่าความแปรปรวนแต่ละข้อ	S^2t = ค่าความแปรปรวนทั้งหมด	α = ค่าความเชื่อมั่นของ
N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	แบบสอบถาม
$\sum i$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อ	$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด	k = จำนวนข้อแบบสอบถาม
(ดูจากตารางหาค่าความเชื่อมั่น)		S^2i = ความแปรปรวนของ คะแนนในแต่ละข้อ
	$S^2t = \frac{(37)(625480) - (4778)^2}{(37)(36)}$	S^2t = ความแปรปรวนของ คะแนนทั้งหมด
	$= \frac{313,476}{1332}$	$\alpha = \frac{38}{37} \left[1 - \frac{21.430}{235.342} \right]$
		= (1.027)(0.909)
	= 235.342	= 0.933
	แบบสอบถามนี้มีค่าความแปรปรวนของ คะแนนทั้งหมดเท่ากับ 235.342	แบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.933